SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all princip.. Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIII | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Spalio-October 2 d., 1931 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 40

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Vilniaus diena.
Siuloma prekė pigi.
Vilniaus klausimas Haagoj.
Bedarbė ir biznieriai.
P-no St. Gegužio kandidatura.

Spalio 7 d. vietos Vilniaus Vadavimo Komitetas rengia masinį mitingą, su programu, kuriame bus dar kartą išnešta viešas protestas Lenkijai del musų sostinę Vilnių.

Lenkija, sulaužydama savo sutartį ir tokiu vandališku budu išplėšdama iš Lietuvos jos širdį, — Vilnių, padarė jai skriaudą, kurią ji, užmirš tik tada, kada jai bus sugrąžįta jos sostinė Vilnius.

Taip ilgai, kaip Lenkija laikys užgrobus musų Vilnių, su ja negali buti jokių sutarčių, jei valdžia darytų tuo klausimu kokių nors nusileidimų, ji užsitrauktų plačiosios Lietuvos liaudies neapykantą.

Vaikas patraukia suaugusių domę savo verksmu. "Dirva" sumanė atsižymėti visuomenei savo triukšmu. Kuomet tas nusibodo, ji ėmės organizuoti "tautininkų" sriovę skirtingą nuo visų kitų.

Dabar jau "Dirvą" tvirtina, kad SLA balsavimuose bus trys grupės: tautininkų, sandariečių ir socialistų. Tautininkams esą neapsimoka daryti su sandariečiais kompromisų.

Mes iš savo pusės galim pareikšti, kad jokių kompromisų nenorim ir jie nereikalingi. Tegul "Dirva" ir jos grupė eina savais keliais, o mes, sandariečiai nesivysim paskui.

Nėra niekam paslaptis kodel "Dirva" taip atsidėjusiai remia p. Bachuną, kuris lietuviškam gyvenime buvo ir yra zero.

Lietuvos kova už Vilnių dabar persikėlė į Tarptautinį Teismą Haagoj. Lenkai norėtų priversti mus atidaryti gelžkelius ir perleisti lenkiškas prekes.

Paviršutiniai žiurint su šia propozicija beveik but galima sutikti. Kas blogo, jei lenkiškas traukinys su ereliu pašonėn įvažiuos į nepriklausomą Lietuvą?

Tačiau svarbu ne tame. Sykį sutinki su šia lenkų propozicija, tai tuomi pripažįsti, jog "viskas tvarkoj" ir tarp tų dviejų šalių nėra ginčo. Bet kadangi Vilnių tebelaiko Želigovskio įpėdiniai, tai Lietuva negali sutikti, kad rytų fronte viskas ramu. Nusileisi vienur, tai tikėsis ir visko. Lenkų apetitai yra labai dideli.

Bet ką pasakys Tarptautinis Teismas? Pasiklauskim prancuzų ir žinosim. Jie turi ten daugiausia šėrų.

Tiesa, Lietuvos pusę gina vienas žymiausių pasaulio juristų Andrė Mandelstram, kuris pirmiau buvo tarptautinės teisės profesorium Petrograde, o dabar rašo mokslinius veikalus. Bet vieno šito galiuno vargiai ar užteks, kad atsverti prancuziškus tankus ir kanuoles.

Garsioji Amerikos biznierių pramoninininkų iniciatyva ir gabumai kaž kur paslaptingai dingo pasirodžius bedarbei. Septyni milionai žmonių be darbo ir niekas neišgalvoja jokios pagalbos.

Vienintelis pasiulymas ir nuraminimas tai numušimas mokesnio. Bet tai žingsnis atgal, į blogąją pusę. Daugiau niekas nieko nesako. Tyli ir pats p. Hooveris, o žiema visiškai arti.

Chicagoje viešai ir atvirai pasiulyta p. St. Gegužio kandidatura į SLA prezidentus ir atrodo, jog neoficiališka Amerikos lietuvių sostinė galų gale apsistos prie jo. Keliatas numatytų asmenų atsisakė kandidatuoti, o p. Bagočius su p. Bachunu daugeliui primena muilo burbulus, kuriuos išputė ir paleido į "svietą" užpakaly stovinti politikieriai.

MACDONALD SKELBS SEIMO RINKIMUS

Bedarbių Riaušės Plečiasi.

LONDONAS. Min. pirmininkas MacDonaldas pranešė, kad jis planuojąs paskelbti parlamento rinkimus pabaigoje šio mėnesio.

Pasirodo, kad koalicinis ministerių kabinetas nepajėgia įgyvendinti tokių reformų, kuriomis butų galima užbėgti už akių besiplečiačiam ekono miniam kriziui, kuris paraližuoja visą Anglijos visuomenę.

Kadangi šis ekonominis krizis tęsiasi jau du metai ir jo galo dar nesimato, ir valdžia nedaro jokių rimtesnių žygių, tai darbininkų kantrybė jau pradeda išsisemti ir jie pradeda bruzdėti.

Glazgove sukilo 53,000 bedarbių ir tik po didelio vargo policija šiaip taip juos numalšino.

Taigi MacDonaldas nori pa skelbti generalius parlamento rinkimus, kuriuose jis tikisi, kad bus išrinkta vienos partijos dauguma, kuri galės tver tis drastiškų priemonių pašalinime esamo krizio.

Japonai Užėmę Amerikos Radio Stotį

Japonai užėmę Mukdaną pasisavino ten naujai pastatyta Radio Corporation of America radio stotį, kurios pastaty mas kainavo virš milijono dolerių. Ji buvo baigta tik trys mėnesiai atgal Manžurijos val džiai. Japonai tvirtina, kad ji turinti Kinijoje radio monopolį ir Amerika neturėjo tiesės stoties ten statyti. Nors Amerikos atstovas reikalavo japonų iš stoties pasitraukti, jie iki šiol į visus Amerikos reikalavimus žiurėjo pro pirštus. Manoma, kad šis nesustiprinamas gali išsivystyti į rimtą susikirtimą tarp abejų valstybių.

Wells'o Vaistai Pasaulio Kriziui.

Garsus anglų rašytojas H. G. Wells kalboje pasakytoje per radio pasiulė budą pasaulio ekonominiam kriziui prašalinti. Anot jo pasaulis turįs paskelbti bankrutą ir skolos panaikintį. Pinigų leidimui pasaulyje turėtu buti tik vienas autoritetas, kuris aprupin tų visas šalis viena valiuta. Karai irgi turėtų buti sustabdyti, atstovybės arsenalai, kariuomenės, laivynai ir orlaiviai sunaikinti. Pasaulį, anot jo turėtų valdyti sveiko proto, ne vieno ar kito asmens, diktatura.

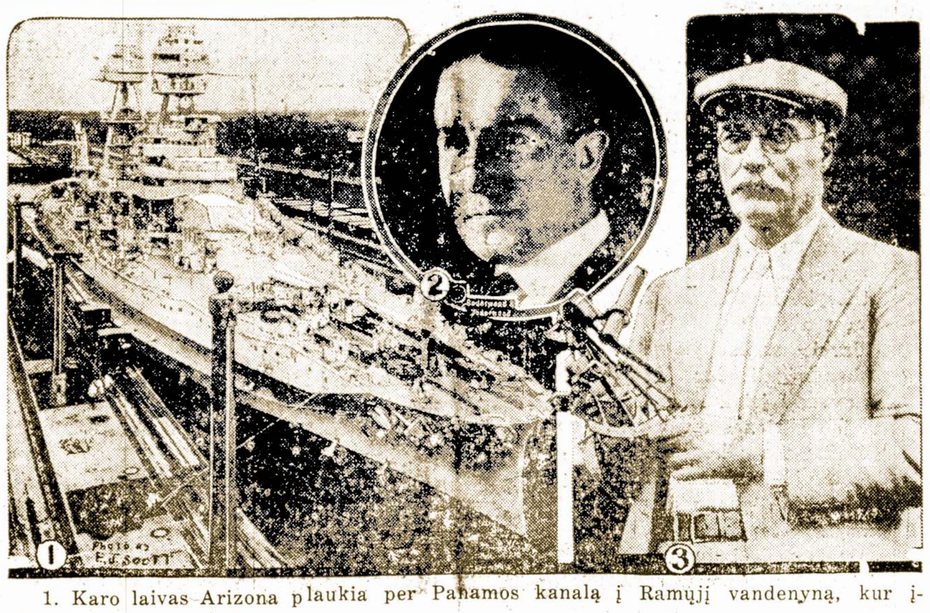

1. Karo laivas Arizona plaukia per Panamos kanalą į Ramųjį vandenyną, kur įvyks metiniai manevrai.
2. W. Beck, buvęs sekretorium keturių Amerikos premierų, tapo paskirtas generaliu konsulu Ottavoje.
3. Prof. W. Cogshall, Indijos universiteto profesorius, kuris surdo Amerikos gyventojų tirštumo centrą, Indianos valstijoje.

Žmogus Atskirtas Nuo Pasaulio per 15 Metų

Sužvėrėję tėvai uždarė ligotą sunų arklidėje.

Lenkų laikraščiai rašo apie tokį žmonių sužvėrėjimo faktątą, koks prieš keliatą dienų paaiškėjo netoli Varšuvos. Viename kaime, Brudno, gyveno ukininkai Kurkai. Vedę Kurkąi turėjo sunų, kuris iš pat mažens pasirodė esąs nepilno proto. Tėvai jį buno atidavę į psichiatrijos ligoninę, tikėdamiesi, kad gal jų sunus pasveiks.

Prieš penkioliką metų, Kurkai pasiėmė savo sunų iš ligoninės ir parsivežė namon. Čia jie paruošė sunui "vietą" arklidėje, atitvėrę kampą 1 metro ilgumo, 45 centim. plačio ir 1,5 metro aukščio. Buva padarytas mažas langelis, pro kurį tėvai paduodavo savo vaikui valgį. Grindyse buvo padarytas specialus griovelis nešvarumams nutekėti.

Tame narvelyje, be jokios šviesos gyveno žmogus per 15 metų.

Apylinkės gyventojai apie tokį žvėrišką darbą niekas nežinojo. Tačiau visai neseniai kažkas pastebėjo tą siėpinį ir pranešė apie tai policijai. Kai policija atvyko pas Kurkus, šeimininko nebuvo namie, tik jo žmona gulėjo pukų patale ir griežtai užsigynė, kad tai esą netiesa. Tačiau kai policija ėmėsi griežtesnių budų, motina paėmė raktą ir atidarė arklidę, pas savo sunų.

Kai beprotį išvedė iš narvelio, jis užsidengė akis, nes per 15-ką metų akys perdaug įprato prie tamsos ir dabar negalėjo žiurėti. Visas jo kunas buvo baisus, žaisduotas ir apžėlęs plaukais.

Nelaimingąjį policija nuvežė į psichiatrijos ligoninę, o jo tėvus perdavė teismui.

BAVARIJOJE NUKRITO PIRMASIS SNIEGAS.

Berlynas. Pirmą kartą per šimtą metų Bavarijoje, Pietų Vokietijoje rudeniui atėjus pasirodė sniegas. Ypatingai sunkiai snigo kitose pietų dalyse. Ten sniegas, o mes dar prakaitą braukiame nuo kaktos.

Du "Ritieriai" Ir Mergina.

Malinovkos kaime įvyko charakteringą dvikovą. Du jaunį vyrukai pamilo vieną panelė. Tačiau ši, negalėdama sau išsirinkti, pasiulė jiems traukti burtus, kuriam bus laimė gauti ją už žmoną. Vyrukams šis pasiulymas nepatikęs ir jie nutarė išsirinkti sau žmoną dvikovos keliu. Dvikovą sutarė atlikti kirviais bet čia pasipriešino panelė ir pagaliau buvo sutarta šaudyti savadarbiais pištalietais. Vieną rytą ta trejukė išėjo į mišką ir čia įvyko dvikova. Panelė buvo jų abiejų liudininkė. Porą kartų šovę nė vienas nė antras nepataikė. Tik vėliau vienam jų šovinys pataikė į ranką ir tokiu budu jis buvo nugaletas. Panelė dabar išsirinkusi tikrą sau vyrą iškilmingai su juo grįžo namo.

STEIGIAMA DŽIOVININKŲ SANATORIJĄ

Šiais metais kovai su tuberkuliozu dr-ja po kokio mėnesio atidarys ligoniams priimti naują sanatorijos sparną. Trobesys jau baigiamas įrengti, liko tik išbaltinti ir duris sutvarkyti, Jame galės tilpti 15 ligonių 5 kambariuose.

Agentina Turi Deficitą

Argentina šiais metais turės $98,000,000 milijonų deficitą kaip praneša jos finansu ministeris Enrique Uriburn. Kitais metais tikimasi turėti $60,000,000 perteklių.

Planavo Grąžint Trocki Į Karo Komisarus.

Spaudos žinios iš Londono, Turkijoje buvo iškeltas aikšten suokalbis gražinti Trocki į Rusiją karo komisaro vietai ir suorganizavus bendrą frontą, užpulti Indiją. Viso to insti gatorius, kaip pasirodo yra Afganistano šachas Amanullah Khanas, kuris nori grįžti sostan iš kurio savo paval dinių buvo pašalintas del jo įvedamų naujų europiškų reformų. Sakoma, kad Sovietų komisarai įvairiose Azijos val stybėlėse Indijos pasienyj Trockio grįžimo jo įtaka tose srityse yra kur kas didesnė už Stalino. Visos Mažosios Azijos valstybės, kurių tarpan įeina Turkestanas, Khiva, Kaš garas, Yarkandas, ir Bokhara, vyrauja fanatiškas Moslemų elementas. Budamas priešingi Britanijai ir pastatydami Trockį savo armijų priešakyje, nori sugriauti jos įtaka Indijoje ir bendrai visoj Azijoje.

Japonijoje Labai Drebėjusi Žemė.

Tokio, Japonija. Japonijos centre smarkiai drebėjo žemė. Buvo užmušta 14 žmonių ir 60 sužeista tik vienoj apielinkėj. Kiek ištikro žuvo dar nešinoma. Saitama prefekturoje buvo sugriauta 150 namų ir kelios maldyklos. Vietomis traukinių bėgės buvo sutraukytos ir 17 telefono ir telegrafo linijos išardytos. Tokio ir Yokohama mieste žmonių tarpe kilo panika ir sumišimas.

ATSIDARO NAUJI FABRIKAI

Gavus leidimus, bus pradėtos statyti šios naujos pramonės įmonės: alaus bravoras Šančiuose, kaulų miltų— Kaune, šilko dirbinių — Šančiuse , verpimo ir audimo — Telšiuose, naujas mielių fabrikas — Klaipėdoj ir lietuviškas kaliošų fabrikas — Kauno centre.

Vilniaus Svarba Lietuvai

Vilniaus Laimė Lietuviuose.

Jau praslinko vienuolika metų, kaip Lietuva neteko savo istorinės sostinės Vilniaus, kurio svarbą atjaučia kiekvienas sąmoningas lietuvis.

Vilniaus svarba Lietuvai yra labai didelė visais atžvilgiais: politiniu, ekonominiu, kulturiniu ir istoriniu.

Kadangi tas kraštas sudaro apie trečdalį Lietuvos teritorijos, su 1,300,000 gyventojų, tai jo reikšmė politiniu atžvilgiu yra labai svarbi Lietuvai, nes jai padidėjus, jos prestižas užsienių akyse taipgi pakiltų.

Ekonominiu žvilgsniu Lietuva atgavus Vilnių, labai aukštai pakiltų, nes tuomet ji tie sioginiai susisiektų su Rusija ir jos prekybos balansas keleriopai padidėtų.

Bet kulturiniu ir istoriniu žvilgsniu Vilnius Lietuvai yra nepamainomas, nes jame slepias visa garsioji Lietuvos praeitis ir jame gludi ateitis.

Kadangi Vilnius Lenkijai yra tik antraeiliu provincijos miestu, kuris jos pozicijos nei kiek nesustiprina, tai jos griežtas nusistatymas laikyti ji pagrobus kiek galint ilgiau, parodo tik jos pavydą ir neapykantą Lietuvai ir merdėjimą Vilniui.

Tuo pačiu laiku Vilnius Lenkijoje yra dagis kiekvieno lietuvio širdyje, nuo kurio jis kenčia, bet tuo pačiu laiku rodo savo žaizdą visam pasauliui ir atkeršijimo laukia.

Jeigu pasaulis lig šiol nematė musų skriaudos, arba matydamas ją toleravo, tai tas dar nereiškia, kad mes jau pralošėme, nes laikas yra geriausias gydytojas ir išgydys musų žaizdas.

Šiuo tarpu, baigiantis vienuoliktiems metams nuo netekimo Vilniaus, mes visi kaip vienas dar kartą pareikškime visam pasauliui: Ei pasauli! mes be Vilniaus nenurimsim!

Alkani Kiniečiai Užpuolė Lindbergh'ą

Linderghas, besilankąs dabar Kinijoje ir Japonijoj, buvo išalkusių ir pusiau pamirusių kiniečių užpultas. Kinus, kaip visuomet, garsusis lakunas norėjo tvano ištiktiems ne laimingiems gyventojams suteikti pagalbos ligose, kurios pradėjo plisti jų tarpe. Prisikrovęs orlaivin vaistų. ir pasiemęs su savimi kelius daktarus iškrido nelaimės ištiktoj vieton. Vos nusileidus, buriai sužvėrėjusių ir išbadėjusių vargšų jį užpuolė manyda mi, kad jis buvo atsivežęs maisto. Tik paskubėjęs vėl oran pakilti, jis išpruko iš jų nagų.

IŠ DAUGPILIO Į ŠIAULIUS LAIŠKAS ĖJO 17 METŲ

Šiaulių pašte gautas atvirukas, kuris išsiųstas iš Daugpilio 1914 m. spalio 28 d.

Atvirukas rašytas lenkiškai, apmokėtas rusų pašto 3 kapeikų ženklu, turi Dvinsko pašto štampą, rusų karo cenzuros pažymėjimą ir Varšuvos pašto pastabą kur atvirukas, matyt, buvo patekęs.

Avirukas bus perduotas "Aušros" muziejui.

Kasyklos pradeda dirbti

Wilkes Barre miestelyje Lehigh Valley Coal Company atidarė savo kasyklas, suteikdama darba 12,000 darbininkų. Visos kompanijos kasyklos buvo uždarytos per beveik visus metus. Kasyklos viršininkai praneša, kad pradėjus darbą, tikimasi gauti daugiau užsakymų ir ateityje manoma reikės dar daugiau darbininkų.

Mokyklų Skaičius Nuolat Mažėja.

Vilniaus kuratorija Vilnijoje vel uždarė eilę lietuvių mokyklų. Marijampolėje, Trakų apskrityje, Giriose, Klepočiose, Seinuose, Druskininkuose, Neravuose, Sendubrėje, Darželiuose ir Kašėtuose iki šiol veikusios mokyklos negavo leidimų mokslą tęsti ir dabar turi užsidaryti. Vilnijoje taip mažas skaičius lietuvių mokyklų nuolat mažinamas ir greit gali niekas nebelikti. Beto, kitą šešioliką mokyklų kitose vietose provincijoje iki šiol negavo koncesijos veikti. Visos uždarytos mokyklos buvo Ryto Švietimo draugijos užlaikomos.

Rusija Aneksuos Europą?

Karolis Ozols, buvęs Latvijos ministeris Maskvoje sukėlė spaudoje didelę sensacija pareiškęs, kad Rusija, atsisakiusi dalyvauti nusiginklavimo. Pan-Europos konferenci jose, nori save izoliuoti iš jos veikimo. Jis tvirtina, kad Rusija yra laipsniškai tolinama nuo Europos ir kad Maskvos diplomatų tikslas yra sukelti kuo daugiausiai kivirčų tarp Europos valstybių. Da bartinė vykdoma "Piatiletka" yra tik penkių metų ruošimasis prie karo. Išbujojus ginčams ir kivirčams tarp valstybių į karus, Rusija, anot Ozols'o irgi pradės savo karo operacijas. Jie nelies Pabaltės valstybių, bet eis prieš vakarų galingasias tautas. Beto, jis pranašauja, kad vos pasirodžius sovietų kareiviams Rygoj, Vokietijoje tuoj įvyks komunistų revoliucija.

Vilniuje ir Nepr. Lietuvoje

NUSIŽUDĖ. PIRKLYS

Pašvitinio miestely, šiaulių aps. gyveno stambus linų pirklys M. Kanas. Paskutiniuoju laiku Kanas beprekiaudamas linais turėjęs 500,000 lt. nuostolio. Toks didelis nuostolis Kaną išvedė iš pusiausvyros ir jis išgėrė acto asencijos, bet buvo dar gyvas. Tada jis gėrė jodo, o paskui šoko iš antro aukšto pro langą.

Nuvežtas ligoninėn Kanas tuojau mirė.

SIAMO DVYNUKAI LIETUVOJ

Praneša, kad Lietuvoj, Mažeikių apskr. vieno ukininko šeimoje šiomis dienomis gimė nepaprasti dvyniai: du berniukai suaugę šonais. Tie "naujagimiai" jau savaitės amž., sveiki ir, gydytojų nuomone, gyvens. Berniukai jau pakrikštyti Petro ir Povilo vardu (tuo išrokavimu, kad vieną dieną butų vardinės).

Mačiusių žodžiais, "naujagimiai" sudarysią nemažai rupesnio motinai, nes ji nepajėgsianti abu sunus papenėti ir teksią samdyti žindytoją.

Šančiuose, ties kareivinėmis iš autobuso iššoko 3 art. pulko aspirantas kariunas Jonas Dagys ir pateko po einančiu traukinėliu, kuris jį vilko bėgiais apie 40 metrų ir sunkiai sužalojo.

P. BALUČIUI PADARYTA OPERACIJA

Dabar Lietuvoj viešįs įgaliotasis ministeris Vašingtone p. Balutis susirgo apendicitu. Kauno miesto ligoninėj jam buvo padaryta apendicito operacija. Gautomis žiniomis, p. Balučio sveikata yra žymiai pagerėjusi. Už kelių dienų p ministeris iš ligoninės žadąs išrašyti.

LIETUVIŲ PARODA ŠVEDIJOJ

Lietuvių liaudies meno paroda, kuri jau įvyko Stokholme, Osle ir Kopenhagoj, artimiausiu laiku bus perkelta į Gothenburgą ir bus ten atidaryta. Gothenburgo muziejaus intendantas dr. Sven Kjellberg, rengdamasis parodai, išvyko 10 dienų kelionei po Lietuvą. Jį lydi Lietuvos konsulas Gothenburge Erlandsenas.

VAIČKUS VALSTYBĖS TEATRE

Žinomas teatralas Vaičkus, neseniai grįžęs iš Amerikos su sitarė su valstybės teatro direkcija ir sudaręs sutartį pastatyti žinomą "Ties karalijos anga".

Po šios dramos pastatymo, jis žada statyti klasiko Šekspyro garsųjį "Hamletą", kurio patį Hamletą jis pats vaidinsiąs.

NELAIMĖ BAŽNYČIOJ

Kalėtų bažnytkiemy, per atlaidus bažnyčion buvo prisirinkę daug žmonių ir nesant vietos, žmonės meldėsi šventoriuje. Kalėtų bažnyčia remontuojama ir ant sukaltų rištavonių sulipo daug žmonių. Lužus lentoms visi sulipę žmonės sugriuvo drauge su lentgalias. Sužeista 15 žmonių

LIETUVOS LINAI Į LATVIJĄ

Latvijos vyriausybė leido vienam tekstilės fabrikui įvežti iš Lietuvos 150 tonų linų. Jie bus sunaudoti Sovietų užsakytų brezentų gamybai. Latvijoj del esamo monopolio linai daug brangesni ir brezentų gamyba iš jų neapsimokėtų

NAUJI RADINIAI KATEDROS RUSYSE

Nesenai buvo pranėšta, kad bedarant Vilniaus Katedroje remontą rasta Karaliaus Aleksandro grabas. Tam tikra komisija sudaryta ieškojimui brangenybių jos rusyse atrado po šv. Kazimiero koplyčią dvi dėžes žmogaus likučių. Manoma, kad jose anot padavimų yra karaliaus Vladislavo kaulai ir širdis, kuri yra padėta į atskirą dėžę.

Lietuviai Pabaltės Sporto Olimpiadoj.

Iškilmes atidarė Latvijos ministeris Ziemelis

Ryga. Čia prasidėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos studentų olimpiada. Atdarė šviet. ministeris Ziemelis. Pirmos dienos programoj įvyko lengvosios atletikos rungtynės. Antrą dieną įvyko Lietuvos ir Latvijos futbolo komandų rungtynės, o trečią — futbolo rungtynės tarp Kauno ir Rygos komandų. Olimpiados proga latvių universitetas pasipuošė visų keturių vėliavomis. Atvykusius užsienių svečius latvių studentai sutiko labai iškilmingai, su orchestra.

Klaipėdoje Sudegė Dežių Fabrikas.

Klaipėda. Čia sudegė dežių fabrikas. Degdamas jis taip pat uždegė ir grandinių fabriką. Dežių fabrikas sudegė visas. Jo vertė 120,140 tukstančių litų. Fabrikas buvo dalinai apdraustas.

Grandinių fabriko apdegė tik patalpos ir šiek tiek nukentėjo mašinos. Abu fabrikus manoma greitai atstatyti.

VOKIEČIAI NUPIGINA BEDARBIAMS DUONĄ.

Berlynas. Įvykusiam unijų, kepyklų ir kooperatyvų kongrese, kuriame pirmininkavo maisto ministeris Schiele, nutarta nupiginti duoną bedarbiams ir tuo palengvinti jų gyvenimo sąlygas. Pati valdžia, norėdama bedarbiams suteikti darbo paskyrė 24 milijonus dolerių geležinkelių tiesimui.

MEDALIUS MIRUSIAM KOVOJ POLICININKUI.

Paryžius. Ministeris pirmininkas Lavalis prisegė "ištikimybės" medalių vienam mirusiam policininkui, kuris mirė kovoje su apašais.

Jie buvo užpuolę bėgėjį žmogų. Policininkui beginant per gerklę buvo pervarytas pelis. Nuo to jis ir mirė. Miręs buvo gavęs ir daugiau medalių už narsumą.

Lenkijoje, rytų Galicijoje, del sunkaus snigimo ir nuolatinių lietų, upės labai užtvino ir užliejo 80 kaimų. Daugybė tiltų buvo nunešta ir krantai įvairiose vietose išardyti.

Emigracija iš Lietuvos Visai Sumažėjo.

Prieš keliatą metų iš Lietuvos žmonės dideliais buriais bėgo į svetimus kraštus laimės ieškoti. Per kiekvieną mėnesį budavo kartais išvažiuoja net keli tukstančiai žmonių. Kai buvo sutvarkyti emigracijos reikalai tam tikru įstatymu, o be to, kai ir patys žmonės, kaip sakoma, atkando dantį, musų piliečių bėgimas į svetimus kraštus žymiai sumažėjo.

Sunkios Brazilijos ir Argentinos ekonominės sąlygos emigraciją pavertė reemigracija. Dabar didelė dalis į ten nuvykusių musų žmonių trokšta grįžti atgal. Tačiau išvažiuoti į svetimus kraštus yra lengviau, negu iš jų grįžti į savo tėvynę. Iš Lietuvos emigrantai išvyko su pinigais. Juos ta čiau ten išleido, o iš menko uždarbio susitaupyti kelionei niekas negali: dar šiaip taip pragyventi jeigu iš jo gali ir tai jau nevienas džiaugiasi.

Dabar musų konsulai Pietų Amerikoj ir vidaus reikalų ministerija gauna daugybes prašymų tarpininkauti, kad musų žmonės butų grąžinti į Lietuvą nemokamai, arba už pusę laivakortės kainos. Einant emigracijos įstatymu 2% nuo visų pereitais metais išvykusių turi buti grąžinti į Lietuvą nemokamai ir tiek pat už pusę kainos. Šiais metais įstatymo numatytasis kiekis jau parvežtas. Del tos priežasties didelė dalis tų prašymų nebųs patenkinti, nes vidaus reikalų ministerija lėšų emigrantams grąžinti neturi.

Galų gale pažymėsime, kad šiais metais emigracija sumažėjo taip, kad ji bus mažiausia už visu kitu metu emigraciją. Taip, 1929 m. iš Lietuvos emigravo daugiau, kaip 16,000 žmonių, pernai apie 6000, o per šių metų beveik aštuonis mėnesius tik apie tukstantis. Be to, šiais metais emigracija palaipsniui mažėja ir beveik kas mėnuo. Per sausio mėn. emigravo 173 žmonės, vasario mėn. — 138, kovo — 197, balandžio mėn. 174, gegužės mėn. 140 ir birželio mėnesį emigravo 111 asmenų. Per visą liepos mėnesį iš Lietuvos į svetimus kraštus išvyko tik 71 asmuo. Tokio sumažėjimo, kaip sakėme, dar iki šiol nėra buvę. Pažymėtina, kad didesnę emigrantų dalį sudaro žydai, kurie vyksta daugiausia į Pietų Afriką. Vadinas, savo laiku taip buvęs aktualus emigracijos klausimas, šiandien savo aktualumo yra nustojęs. Tačiau šitai pagimdė naują rupesnį, butent, kaip pagaliau surasti galimybių norinčius grįžti į savo tėvynę parsigabenti. Šis klausimas yra ne mažiau opus, kaip ir savo laiku emigracijos klausimas, kuri jau dabar laikas pradėti rišti.

M. Stakėnas.

Knygos Reikšmė.

"Gyvenimo knygą skaityk laps į lapą,
Nestodams, kad kartais į tinginius kliuvęs,
Tu nesupelėtum ir neitum į kapą
Be likusio ženklo: kad žmogumi buvęs."

Iš "Labora" **Dr. Kudirka.**

"Otium sine literis mors est,
Et hominis vivi sepultura"—
Liuoslaikis be knygos lig mirtis,—
Laidotuvės gyvo žmogaus.

Romėnų filosofas **Seneka.**

Manačiam bei kulturiškam žmogui knyga ar knygos yra meiliausia draugė ar draugas liuoslaikio laikmety. Grožės siela tai knyga. O knyga grožės butas: gyvata, šviesa ir tiesa. Taip nukalbėjo tulas šių dienų lektorius.

DIDŽIAUSIOS KNYGOS

Britanika Enciklopedija paskutinėje arba 14-toje laidoje talpina 35 milijonus žodžiu. Turi 24 tukst. puslapių, 24 tomai, 15 tukst. iliustracijų, 500 žemlapių; išaiškina 5000,000 dalykus. Ją surašė 3,500 rašėjai.

Tu Shu-Chi-Cheng — kinų enciklopedija, 1712 m. laidoj turi 144 milijonus žodžių, 1,064 tomus, 800,000 puslapių, 7,200,000 skirsnius. Tai didžiausia knyga pasauly. Columbijos universitete randasi vienas egz. visos enciklopedijos.

Oxfordo Dictionary — anglų kalbos viršiausias žodynas Anglijoj. Paskutinėj laido je išterminuoja 414,825 žodžius. Ji suformulavo 1,300 asmenys, rašė pilnai 70 metų.

Webster's New International Dictionary — anglų kalboj žymiausias žodynas Amerikoje, iš 1909 m. laidos turi 442,000 žodžius. Vėliausios laidos išterminuoja 452,000 žodžių.

New Standard Dictionary vėliausios laidos išterminuo- 455,000 žodžius.

Francuzų Akademinis Žodynas, vėliausios arba 8-toje laidoje, 1928 m. išterminuoja 28,500 žodžių.

Biblija — Šv. Raštas pagal angliską tekstą James vertimo, turi viso 773,746 žodžius. Abi dalys įtraukia 66 knygas. Senas Testamentas 39 knygas, su 593,493 žodžiais. Naujas Testamentas talpina 27 knygas, 181,253 žodžius.

The Harvard Classics — talpina 50 tomus, 40 milijonų žodžių. Tai didžiausia knyga anglų kalboj. Ją surašė Dr. Charles Eliot, Harvardo univ. 1869-1909 m. prezidentas. Knyga turi 20,000 puslapių, 5 pėdos storio. Knygoje yra įtraukta 302 pasauliniai rašėjai, klasikai, filosofai, dailininkai ir technologai.

LIETUVIŲ KOLBOJ

Anglų-Lietuvių ir Lietuvių-Anglų kalbos, abi dalys, Lalio žodynas išterminuoja 300,000 žodžių. Abelnai žodynai susideda iš daugiau kaip milijono žodžių.

Dr. Kudirkos Raštai — 6 tomai taip pat turi daugiau milijono žodžių.

Juozo Adomaičio — Šerno surinkti raštai iš gamtos mokslo istorijos, ethnografijos ir civikos arba ir publicistikos, turi apie 2 milijonų žodžių.

Villiamo Storostos —Vydūno originaliai raštai, dramos, filosofijos, psichologijos ir publicistikos taip pat talpina apie 2 milijonu žodžių.

Dr. J. Šliupo surinkti raštai iš publicistikos, Lietuvos istorijos, ethnografijos, polemikos ir kritikos — taip pat apie 2 mil. žodžių.

Lietuvos Nepriklausomybės — 10 metu gyvavime išleista 4,989 knygos, kuriose telpa 40 mil. žodžių.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, kurią dabar spausdina; greit pasirodys pirmas tomas. Enciklopedija turės apie 15 milijonų žodžių. Bus didžiausia knyga lietuvių kalboj.

S. Laucius.

Bajoro Dumos

Kur Vilniaus laukai,
Stukso vieni kelmai,
Nususęs bajoras dumoja.
Ir jis neramus
Mato savo namus,
Kur tylus Nevežis banguoja.

Iš Kauno šalies
Jam jau nieks nebišties
Kaip draugui pilietiškos rankos.
Greičiau veidmainys
Iš tos pusės matys
Per griovius rėpliojančiūs tankus...

Kai prie Vilniaus pilies
Prunkščia bėrį žirgai...
Gal visai neilgai
Truks lig laikas ateis nelaimingas,
Šliachtą kardas palies,
Kai žemaitis užguls raumeningas.

...Viešai ir slaptai
Kalba jie apie tai;
Blizga taikomi priešui pabuklai.
Ir jie turi viltiės,
Jog tada nepadės,
Nei prancužai, nei Vyslos "stebuklai"...

Mes gyvenom dvaruos,
Dukom vyno garuos,
Buvom sotus ir riebųs lyg inkstai.
Ten šiandien kumečiai...
Tvirtesni jų pečiai
Ir nuo pono lazdos nebelinksta.

Kad mažiau tos tulžies...
Ji mus gyvus suės.
Kad mažiau tų "wiwat" ir bokalų,
Gal, vai, gal niekados
Tos nebutų skriaudos,
Sukauptos smagenyse maršalų.

Nėr kelių atgalios...
Kai bajorai žirguos
Jojo žygin apsupę Kęstutį...
Kai del žemės šventos
Kovės Prėgliaus krantuos,
Nesvyravo už Lietuvą žutį.

Susmulkėjo visi
Vilniaus ponai basi,
Žemės mokesčių neišsimoka...
Bankrutuoja pirkliai,
Nes labai atkakliai
Zlotus Varšuva rinkti sau moka.

Sakė Kauną sugriaus,
Ponai žemę atgaus
Chamus bausti galės,
Ir ateis šliachtai rojaus gadynė;
Su jų dukrom gulės...
Ei—šalin, pasakėlė auksinė!

Kur "apteczkos", rusiai,
Kur mazurkos garsai
Kiaurą naktį per puotą skambėjo,
Ten kaimiečių vaikams,
Šviesesniems sau laikams,
Skelbia mokslą mokyklos vedėja.

Iš mužikų galvos
Greit visai išgaruos
Liudnas ponų lenkų atminimas.
Bet jie ruošis ir lauks,
Kol jiems vilkas sukauks.
Tad mocarstvą prislėgs suirimas...

Skursta Vilniaus laukai,
Usnim želia takai,
Nors šviesiom spalvom ateitį dažo.
Bet vargai, vien vargai...
Stovi gairės, sargai... —
Ten sugrįžt — vien malonys mizarai.

"M. V."

PITTSBURGH, PA.

"Reporteriui" nesiseka

Pittsburghiečiai savo laiku turėjo neblogą reporterį, kuris parašydavo nieko sau žinutes iš Pittsburgh'o. Tai buvo dar priešmetus laiko, kuomet mus reporteris buvo nevedęs. Bet kaip tik apsivedė, tai vienos nesąmonės tik liejasi po "Naujienas" ir "Keleivį". Dabar vėliausiu laiku "Naujienose" ir "Keleivy" tilpo šmeižtai prieš darbštų tautietį P. Pivaruną, skundime Imigracijos inspektoriui P. Daniušio. Daniušis po liudininkais pareiškė, kaip jis greit pasieks Chigą (kuris kartu su p. Pivarunu išvažiavo) atšauks visą tą šmeižtą per "Naujienas". O P. Pivarunas visą reikalą pavedė advokatui. ir "Naujienos" bus patrauktos atsakomybei už šmeižimą Pivaruno ir jo įmonės.

Nusidėjo mus reporteriui ir adv. F. Bagočius, nors ir ne tautininkas, ne sandarietis. Įvyko štai kaip. Atsilankius adv. Bagočiui į Pittsburgh'ą pas uošvius pp. Kazlauskus atostogoms, jis buvo paprašytas kalbėti SLA. 3-čio apskr. surengtose prakalbose, kur reporteris gana daug darbavosi ir beabejo, but daug aprašęs, jeigu Bagočius but nenusidėjęs savo prakalbose (kurios buvo rugs. 13). Jis daug kalbėjo apie SLA. reikalus, bet ant galo priėjo ir prie Lietuvos Respublikos reikalų, kur mus rep. net išsižiojęs laukė, kada Bagočius pradės niekint Smetoną. Bet kuomet Bagočius pasakė, kad nors jis nesutinka su tokia tvarka, bet sako, palikim tą Lietuvos žmonėms, o mes rupinkimės savo vietiniais reikalais. Tas Reporteriui kaip su kuju į galvą uždavė ir stačiai įvarė jį į desperaciją. Ir todel netilpo nei aprašymas apie Bagočiaus prakalbas.

J. Virbickas.

Oak Forest Aplankius.

Rugsėjo 21 d., Liet. Moterų dr-ja "Apšvieta" kartu su Lietuvos Dukterų dr-ja surengė pietus Oak Forest lietuviams.

Tai buvo gražus ir kilnus darbas ir šio parengimo komisija užsitarnauja didelį ačių, nes jos sugebėjo netik su rengti pietus, bet ir sutraukė publikos apie keturius šimtus lietuvių iš įvairių Chicagos kraštų.

Nuvažiavus mums į vietą apie 1 val. radome komisiją dirbant, ruošiant pietus net sušilusios dėsto valgius į lekštes ir neša ant stalų. Stalai baltai apkloti ir papuošti rožėmis. Vietų paruošta apie devynios dešimts. Pietums paruošta vištų, dešrų, vaisių, dar žovių, kavos ir visokių rušių naminių pyragų.

Vėliau, orchestrai pradėjus griežti, pasirodė ir musų laukiami svečiai. Einant jiems ei lėmis prie stalų, didžiumos akyse matėsi ašaros, keliatą verksmo. Verkė iš susijaudinimo. Man paklausus vienos ko tamsta verki, asko: "Iš džiaugsmo, taip gražiai graina". Pažvelgus į publiką, ir jos akyse matėsi ašaros.

Susėdus jiems prie stalų, p. Miščikaitienė atidarė programą, kuris susidėjo iš dainų ir muzikos ir buvo gana gera. Piano skambino p-lė Mileriutė, dainavo p. Žabukienė, p. Shultz, p. Dauderis. Orchestra taipgi griežė.

Pietus baigiant, kiekvienas gavo dovanų: vaisių, cigaretų, po nosinę, ir po .50c ir po rožę. Ant jų veidų matėsi džiaugsmas, ką ir patvirtino aplodismentais. Programui pa sibaigus, leidomės namų link.

Kadangi dar buvo laiko, tai užsukome į Liet. Tautiškus kapus aplankyti pažįstamus, draugus miegančius amžinu miegu. Kapuose tyla, tik saulė glosto savo spinduliais nekurių dar žydinčius žolynus ir rodos, kas tai sako: "tylos nepertraukite, apie gyvybę jau pabaigtas klausimas, dau giau nereikia dainų nei ašarų.

Aplankę kapus, mus burelis leidosi namo tylėdami, nes gaila buvo aplankytų žmonių, vienų ligoninėje, o kitų jau kapuose.

Buvusi.

New Yorke ant garsiosios Fifth Avenue, nuoma už geresnės rušies butą yra $20,000, $25,000 ir daugiau.

Visiems Naudinga Knyga
Namų Daktaras

Parašė Dr. A. J. Karalius

Čia žemiau paduodame šios knygos turinį, iš kurio jau galima pilnai spręsti jos naudingumą:

1) Nelaimingi atsitikimai
2) Plaukai ir jų ligos
3) Akių ligos
4) Burnos ligos
5) Nosies ligos
6) Krutinės ligos
7) Gerklės ligos
8) Skilvio ligos
9) Žarnų ligos
10) Puslės ligos
11) Inkstų ligos
12) Kepenų ligos
13) Odos ligos
14) Paveldimos ligos
15) Industrinės ligos
16) Limpamos ligos
17) Kraujo ligos
18) Įvairios ligos
19) Moterų ligos
20) Vaikų ligos
21) Venerinės ir lyties ligos
22) Proto ligos
23) Maistas sergant.
24) Naminė Aptieka
25) Ligų gydymas; vaistai
26) Įvairus gydymai

Šią naudingą knygą galima gauti Sandaroje.

Kainą: $2.00 kietais apdarais; $1.50 minkštais apdarais.

Už persiuntimą nerokuojame.

SANDARA

3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. CALUMET 3277

Moterų Skyrius

Jusų Kudikis

ŠVARUMAS.

Švaros klausimo svarbumas turi buti vaikui įskiepijamas beveik nuo pat gimimo dienos.

Reikia pasakyti, kad vaikus pripratinti prie švaros yra ga na sunku. Kiekvienam nepatinka, kad vaikai šlapina lovytėje, tačiau beveik visi tai ilgai daro. Šitoks nemokėjimas save valdyti greit yra svetimų pastebimas; vaikai, kurie nesusilaiko, yra pajuokiami, erzinami, paniekinami. Rezultate vaikas darosi nedrąsus, prislėgtas ir ilgai toks palieka net ir atpratęs nesusilaikyti. Net ir suaugę vengia tokių vaikų. Jie sutinka juos nemaloniu žvilgsniu, suraukę kaktą ir nekartą muša juos senai po įvykio. Niekuomet tikslas nebus pasiektas, jeigu mušimas ar bausmė įvyksta vėlai po ištikusio fakto.

Prieš atsiklausdami kaip pašalinti neigiamus įpratimus, tebunie paklausta ar galima neduot tiems įpratimams pasireikšti?

Labai yra nesunku įpratinti kudikius tvarkingai šlapintis dienos metu, jeigu jau 3 — 5 savaičių mažiukui reguliariškai yra pakišamas puodukas (to amžiaus kudikių sodinti dar negalima) kai tik jis pabunda prieš valgį. Kartais net stebina, kaip greit vaikas įgyja gerą papratimą, žinoma, jeigu elgtis labai kantriai ir reguliariškai.

Klausimas ar vakare po 10 v. vaiką galima dar žadinti palaikyti ant puoduko, praktikoj labai įvairiai atsakomas. Aš esu įsitikinęs to šalininkas; bet aš nelaikau per gerą jam čia padėti.

Daugelis motinų kelia vaikus iki 6 metų amžiaus iš miego, sodina snaudžianti ant puoduko, o paskui vėl guldo į lovytę ir rupestingai apkloja. Dažnai vaikas net neatsibunda. Daug geresnis yra kitas metodas, kuriuo einant vaikas pašaukiamas yra atsargiai, bet visiškai pažadinamas, pats nekieno nepadedamas keliasi, išlovytės išlipa, išsitraukia sau puoduką, atliekа reikalą ir net apsikloja. Jeigu elgiamasi ramiai ir rupestingai, vaiko miegas yra tik vieną akimirksnį pertraukiamas. Vaikas atsigulęs tučtuojau užmiega. Jei vaikas yra vyresnis, pakanką jį vėlai vakare pažadinti ir toliau jis visą naktį iki pat ryto išmiega. Ilgainiui vaikas pats pabunda vakare ir visą naktį motinos nevargina. Bet Jeigu motina nesirupina vaiku per dieną, jį neišmokys jo tvarkos ir naktį.

Einant dar kitu metodu vaikai yra pratinami išlaikyti nuo ½8 val. vakare iki ½8 val. rytą. Daug vaikų, kuriuos man teko observuoti nuo 2 iki 5 metų amžiaus galėdavo puikiai tą laiką išlaikyti ir tik labai retai atsitikdavo nelaimė. Tie vaikai jau 15 mėnesių amžiaus dienos metu visuomet jau mokėdavo pasiprašyti.

Nemokėjimas susilaikyti dažniausiai yra motinos ar auklės apsileidimo rezultatas. Motina tuo mažai rupinasi: dieną ji ištisas valandas kalbasi su kaimynėmis telefonu, nuolat išeina iš namų, o vaikus palieka virėjos priežiurai arba pačius vienus. Auklės perdaug įsigilina į kalbas su kitomis auklėmis, kad galėtų rupintis savo auklėjamaisiais. Aš nežinau kodel, bet pas mus į šitą klausimą niekas rimtai nežiuri. Iš kačių ir šunų griež tai reikalaujame tvarkos, bet visiškai nesigėdiname, kad musų 2-jų ar 3-jų metų amžiaus vaikai bėgioja po numus net po gatvę šlapiomis kelinėmis.

Tiesa, dažnai atsitinka, ar tai dėl ypatingo apsileidimo, ar ligos reiškiniu — kad vaikas neįpranta prie tvarkos. Tuo atvėju visų pirma reikia atsiklausti vaikų ligų gydytojo: buna daug priežaščių, kurios gali tą reiškinį sukelti. Jeigu tos priežastys pašalintos, geras įpratimas gali netrukus pakeisti blogąjį.

Kas daryti, jei vaikas vis delto nesipratina prie tvarkos. Čia tenka dar daug pasimokyti. Buna, kad geri įpratimai tam tikromis aplinkybėmis įgyti, pamirštami ir vėl vaikas reikia iš pradžios pratinti. Štai pavyzdys. 4 metų vaikas, kuris jau nuo 2-jų metų buvo įpratęs pasiprašyti ir kuriam naktį labai retai nelaimės atsitikdavo, nuvažiavo į svečius pas dėdukus. Tie pastarieji permažai juo rupinosi. Vaikas pas tėvus tarp 10 ir 11 v. buvo reguliariškai žadinamas. Čia to niekas nedarė. Vaikas pradėjo šlapinti lovytę ir grįžęs namo vertė tėvus susirupinti. Nors vaiką žadino 2—3 kartus naktį — vis vieną nieko negelbėjo. Tėvai bandė su juo geruoju — niekas nepadėjo. Tada pradėjo jį gėdinti, vėliau per ištisas dienas su juo nesikalbėjo, bet negelbsti. Pagaliau ėmė barti — iš pradžių viena motina, paskui tėvas. Prasidėjo bausmės, mušimai. Bet visa tai jokių vaisių nedavė. Tada vaikas turėjo pats savo skalbinius skalbti. Tai davė progos visiems pasijuokti, juokėsi net 2jų metų broliukas. Kai man buvo papasakojama apie tą atsitikimą, paprašiau tėvų visiškai nekreipti dėmesio į tokius nelaimingus atsitikimus —jokiai progai pasitaikius nieko vaikui nesakyti apie tai, nei rytą, nei pietų, nei vakare. Bet kiekvieną rytą, kai lova atsirastų sausa, vaiką pagirti. Jis nepaprastai mėgo saldainius — jis gavo kiekvieną kartą po vieną, jei viskas buvo tvarkoj (šiaip saldainiai ar kiti saldumynai jam visiškai nebuvo duodami). Vaikas beveik umai pasitaisė, bet praslinko beveik du mėnesiu kol jis visiškai susitvarkė.

Įvairiais panašiais atsitikimais, kur įpratimas kiek nusveria, daugiau gelbsti pagyrimai negu papeikimai. Tačiau ir su saiku. Tuo klausimu pedagogikoj yra buvę daug ginčių.

"M. ir V."

KIEK VAIKŲ GALI MOTERIS GIMDYTI.

Guayaquil. Macabea Perez, 47 m. amžiaus, turi 27 vaikus, puikią sveikatą ir gražią išvaizdą. Iš 27 gimusių, 11 mergaičių, 7 berniukai auga. Jos vyras žvejys, 48 metų, dar tikisi pasiekti 30 vaikų rekordo. "Kodel ne, abudu tebeėsava jauni ir sveiki", Jis didžiuojasi. Valdžia suteikė jiems didelį prizą.

Kita skaitlingiausia šeimyna yra žinoma Timbuktu mieste, Afrikoj, kur tulas prancuzų misijonierius Pierre Yacauba apsivedęs su negre turi 30 vaikų.

Istoriškos Įdomybės

KRETINGA. Mažesnių broliukų vienuolyne prašant, parodė ir paaiškino štai ką. Po bažnyčios altoriumi yra rusis. Toje vietoje, kurioje stovi kunigas per mišias, nudengus patiesalą ir nuėmus dangtį, yra rusis. Slystančiais, nors ir sausais laiptais kiek palipus žemyn atsiduri gaubtoje patalpoje, kurioje tuojau kairėje stovi du atplėšti nauginiai karstai — bažnyčios steigėjo grovo Tiškevičiaus ir jo žmonos. Vokiečiai okupacijos metu manę, jog karstuose gali buti brangenybių, todel juos praplėšė. Taip jie ir stovi. Matosi sujauktų buvusių nusagstytų drapanų liekanos, mėtosi grovo kaukuolė. Tiesiai įėjus aukščiau, padėtas karstas grovo sunaus (mažo), mirusio, kaip parašyti karsto kojų galyje, 1800 metais. Taip pat kruvelė sujauktų drapanų ir kuno liekanų. Dešinėje taip pat atplėštas didelis nežinomas karstas, kitas su baltais kaulais, medinis, skersai, išilgai sienos. Kairėje, pusėje, sienoje iš įlipimo dešinės, skylė, pro kurią medi nėmis kopetėlėmis į urvą. Žvakė nušviečia dešinėje kruvą kunų liekanų, sudėtų vienas ant kito, kertėje. Ant pat viršaus uždėtas buvusio augaloto vyro kuno liekanos. Tai ne griaučiai, bet kunų liekanos: matosi sudžiuvusi oda, kaukuolės su oda, žymu sudžiuvę kojų pirštai ... Kairėje ant žemės nejudintas kunas. Sėdi palenkęs galvą žmogus ir aiškiai matosi sudžiuvęs kunas su oda ant sprando, pečių ir galvos ..... Rankos ant krutinės. Jis taip ir liko, kaip buvo. Dar išilgai sienų karstai be dangčių, su kunų liekanomis, karstai uždengti. Šis urvas yra tas, kuriam švedai užmurijo vienuolius, kurie nenorėjo jų įsileisti. Taip jie ten badu ir mirė, o nepriėjimas oro padėjo kunams pusiau išsilaikyti. Dabar matosi raumenų vietoje į durpę pana ši medžiaga. Iš altoriaus įlipus, rusio kairėje, sienoje taip pat vokiečių bandyta pramušti skylę į kitą urvą, bet pasirodė esanti labai stora siena. Švedai kitus vienuolius, kurie pabėgo, sugavę netoli esančiame miškelyje pakorė. Prie bažnyčios įėjimo dešinėse durelėse yra įmuryta medinės durys su kirvio kirčių žyme. Esą vienuoliai buvo užsidarę duris, nenorėdami įsiliesti švedų, bet jie vėliau jas išlaužė. Dabar vienuolyne yra apie 25 vienuoliai, statomas šalia "novicijatas". Bažnyčios steigėjų paveikslai pakabinti vienuolių susirinkimo kambaryje. Esąs išėjimo urvas iš vienuolyno po Akmenės upe. Buvusieji matę daug griaučių.

Kitus įdomus dalykas — šiltadaržis grovo Tiškevičiaus rumuose. Auga viena didelė palmė, sienos ir lubos šalia iš išplautų uolų, primena stalaktijų urvą. Apleisti rezevuarai ir augalai. Stovylos bareljefai. Už pažiurėjimą ima mokestį. Girdi, reikia tvarkyti. Sode ciprai, užžėlę tvenkiniukai, augalų sienų alėjos gale stovyla. Yra buvęs žvėrynas. Kapinėse irstanti bažnyčia — grovų Tiškevičių šeimyninis rusis. Visur nykimo vaizdas. Dabar dvaras šiltadaržiuose gausiai augina pamidorus ir agurkus.

Arėjas Vitkauskas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Musų Kultura

Rašo **A. B. Strimaitis.**

(Tąsa)

II

Niekuomet Amerikos lietuviai nebuvo pasirodę kulturingesniais, kaip prieš pat pasaulinį karą ir laike karo.

Kaip praeitame straipsnyje kalbėjome, kad Amerikos lietuviai antrame dvidešimties metų periode dirbo prakaitą braukdami, ir nepastebėjo šešėlio po savo kojomis. Tame intensyviam darbe, begalo daug buvo ir klaidų, savitarpinių barnių; daugiausia už tikėjimą, ar kitais žodžiais sakant, už religiją. Mat čion laisvei viešint, mokslui ir apšvietai besiplečiant, viešuose susirinkimuose žmonės prisiklausė mokslišku įrodymų iš kur atsirado religijos, tikėjimo atstovai matė reikalo tam griežtai priešintis, persergėti tikinčiuosius nuo tikėjimo į netikėjimą, ir čion Amerikos lietuviai formavosi į dvi atskiras grupes, visuose švietimuose ir kulturiniuose darbuose. Nebuvo tai politinio pobudžio savitarpiniai barniai, bet religinio. Tik kilus rusuose generaliams straikams, 1904-5 m., palietė ir musų tėvynę Lietuvą, kuriuos tai metus mes vadiname revoliucijos metais. To sukilimo pasekmė buvo ta, kad 1905 m. daug jaunuolių kaimiečių, sugundyti per studentus ir šiaip apšviestunija, Lietuvoje ėmė dalyvumą sukilime. Po tam turėjo buriais bėgti iš Lietuvos, kad nepatekus raudonsiuliui žandarui į nagus. Paplito Amerikoje jaunuomenės, tikrų laisvės kovotojų, o daugiausiai, tai piktadarių, galvažudžių, kurie besinaudodami su kilėlių vardu, apiplėšinėjo žmones vardan revoliucijos, užmušinėjo, kas pasipriešino; plėšė, vogė, kas rankosną papuolė. Šitie visi tikrieji ir netikrieji "revoliucionieriai" subėgo Amerikon, ir sunku juos buvo galima išskirti vienus nuo kitų, nes kiekvienas sakėsi esąs politinis, o ne kriminalinis prasikaltėlis.

Nuo to laiko Amerikos lietuvių gyveniman įėjo nauja šaka ir atsidarė nauja kova. Kuomet "revoliucioniериai" pradėjo leisti pirmąjį savo politinį, anti-religijinį, antitautinį lakraštį "Kovą", jiems prisiėjo vesti barnius su tautininkais, kaipo "šovinistais, ljuržujais, darbininkų išnaudotojais" ir su tikėjimo vadais minių tamsintojais, ir taip pat tautybės palaikytojais. Tautininkams ir katalikams prisiėjo gintis nuo socialistų, tautos niekintojų ir biednų darbininkų kišenių tuštintojų.

Socialistai vardan "Atsimes kim nuo senojo svieto", pradėjo smarkų griovimo darbą; kas buvo lietuviško, tautiško, —tas buvo nepakenčiama socialistams, vardan "visų kraujas raudonas", pradėjo "lyginimo" darbą, amerikiečių lietuvių tarpe. Bet kuomet jų "motto" su tikėjimu nieko bendro neturėjo, tai katalikų tarpe griovimo darbą vykinti ištolo negalėjo prieiti ir delto tautininkų sparnu jie nemažai žalos padarė; sulindę į susivienijimą, 1909-1910, pradėjo skaldyti ir iš 12,000 narių, 1911 metais paliko tik apie 3,000 užsimokėjusių narių. Šiaip į lokales savitarpines pašalpos draugijas susirinkę jie jas, arba pakrikdė arba užvaldė jų sutaupytą turtą, pasisavinę jį savo revoliucijoms kelti. Bet bešukaudami "darbininkai visų šalių vieninkitės, jus daugiau nieko nepralaimėsit, kaip tik retežius", susipešė del vadovystės ir tikrieji socialistai išsiskyrė iš galvariejų, tautos žudikų tarpo. O pirmoji gauja nuėjusi naujais takais, kovojo su visais, už viską, prieš viską tarp savęs, palikę suvis be jokių principų, be politinės ir dorovės nuovokos, pradėjo nykti, vieni kitus beėzdami kaip vilkai.

Išskyrus šitą prasikeikusi elementą, kurį berods lietuviai lietuviais rokuodami nuo pat jų atsiradimo, 1910 m. Amerikos lietuvių tarpe buvo užsimezgęs lietuvių kulturos žydinys. Ir jei ne pasaulinis karas, kuris atitraukė narius prie skubesnių kritingame momente darbų, gal tas kulturos žydynas butų išbujojęs, išaugęs taip, kad mes butumem galėję prilygti čion Amerikoje gyvenančioms kulturingoms tautoms.

Nuo to laiko jau praslinko kita dvidešimts metų, ir šitai per pastaruosius dešimts metų, jau musų saulė užsisuko iš užpakalio, ir šešėlis musų lietuvių amerikiečių gyvenime pradeda matytis iš priešo.

Sekančiame straipsnyje pakalbėsime apie tą 1910 m. užmegstą kulturos žydyną, ir gal pajutę reikalą, pasistengsime ji atgaivinti. Apleidus tą kulturos žydyną, musų kultura jau baigia vysti ir kas bus, kuomet saulelė nuslinks už kalno.

Kuriuos Nominuoti į SLA. Pild. Tarybą

SLA nominacijoms besiartinant, iš įvairių valstijų pasirodo pasiulymai arba sąstatai asmenų, už kuriuos ragina at einančioj nominacijoj SLA. narius balsuoti. Kadangi tie sąstatai arba "sleitai" vienų atrodo politinio, kitų draugijinio pobudžio, tai ir Mass. valstijos SLA. 2-ro apskričio valdybos nariai ir šiaip burys SLA. veikėjų iš Worcesterio, Montello, Norwoodo, ir So. Bostono, rugsėjo 22 d. South Bostone turėjo pasitarimą ir rimtai apsvarstė, kuriuos kandidatus SLA. nariams rekomenduoti ir kuriuos išrinkus pačiai organizacijai butų naudingiau. Rimtai apkalbėjus, neturint omenyje nei politinio nei draugijinio išrokavimo, vien tik atsižvelgiant į organizacijos gerovę ir jos ateitį, vienbalsiai sutarta SLA. nariams rekomenduoti ir stovėti už sekančius kandidatus.

Į prezidentus:

J. Grinius iš Philadelphia, Pa. ir S. Gegužis, dabartinis prezidentas, iš Mahanoy City, Pa.

Už p. Griniu stojama todel, kad per eiles metų jis energingai yra veikęs SLA. budamas komisijose.

Už p. Gegužį stojama todel, kadangi jis eiles metų prezidentavo organizacijai, kuri išaugo kapitalu ir nariais ir net keliais atvėjais buvo prašomas ir neatsisakė organizacijai prezidentauti, kada jai gręsė pavojus iš bolševikų pusės. Kaslink nepavykusios paskolos Deveniui, Mass. veikėjai nemato p. Gegužį tokiu kaltininku, kokiu kaikurie politikieriai jį nori įrodyti. Dabartiniam krizy Amerikoje, kada yra tokia sunki padėtis, daug privačių asmenų, daug bankų įvairiuose miestuose nukentėjo arba visai užsidarė, tad ta padėtis palietė ir SLA., kada jam skalininkai negalėjo išsilaikyti. Arba SLA. nenujausdamas dabartinės padėties nebuvo apsisaugojęs, lyginai kaip nebuvo apsisaugoję finansinių ekspertų vedami bankai, kurie pražudė žmonių sudėtus milijonus dolerių.

Pagaliaus dabartiniam depresijos laike, Mass. valstijos SLA. veikėjai mato pavojingu dalyku organizacijai senus patyrusius prašalinti, o naujus praktikantus sudėti į Pildomą Tarybą.

Į vice-prezidentą rekomenduoja dabartinį p. A. Mikalauską.

Į sekretorius rekomenduoja dabartinę pl-lę Jurgeliutę, kuri daug organizacijai pasidarbavusi.

Į iždininkus rekomenduoja p. J. Tareilą, iš Waterbury, Conn. Už p. Tareilą stoja todel, kad jis randasi arti centro. Pasidarys mažesnės išlaidos važinėjimui į centro posėdžius, kas organizacijai sutaupys šimtus dolerių bereikalingų išlaidų ir, pagaliaus, arčiau centro esant greičiau nariams bus išmokamos pašalpos arba pomirtinės, kas nepaprastai yra svarbu. O prieto, p. Tareila yra SLA. veteranas veikėjas, visada atsidavęs organizacijos reikalams ir pilnai tos vietos užsitarnavęs.

Į iždo globėjus rekomenduoja dabartinį p. J. Januškevičių, iš Hartford, Conn. ir St. Mockų, iš So. Boston, Mass. ir p. Pivaruną, iš Pittsburgh, Pa. Už juos stojama kaipo nuo seno žinomus veikėjus ir tinkamus tom pareigom.

Į daktarus kvotėjus — Dr. Jonikaitis, iš Detroit, Mich. kaipo plačiai Amerikos lietuvių visuomenei žinomas geras ir sąžiningas žmogus.

Mass. valstijos SLA. veikėjų burys savo suvažiavime aptaręs ir rekomenduodami aukščiau minėtus asmenis pilnai pasitiki, kad SLA. daugiau rupi organizacija ir jos ateitis, negu politikavimas ir asmeniškumai ir jie pilnai rems pasiųlytų asmenų kandidaturą ir juos išrinkdami nepadarys klaidos.

Aš nuo savęs patariu SLA. nariams, kurie skaitote "Sandarą" šią Mass. veikėjų minti perduoti savo kuopų nariams, o visi rimtumu vadovaudamiesi, nubloškę į šalį kieno nors palitikavimus ar asmeninio keršto politiką, organizaciją palaikysime pačioj aukštumoj ir tuomi bus mums patiems nauda. O juk mes kiekvienas to kaip tik ir trokštame, tad ir nedasileiskime likt suklaidintais.

Ši mintis yra ne mano asmeninė, bet grupės veikėjų, kurie per eiles metų SLA. energingai dirbo ir jo reikalais ir auklėjimu besirupindami dagyveno žilus plaukus. Pertaigi patikiu, kad SLA. nariai šias sveikas mintis mokės tinkamai įvertinti.

K. J. Paulauskas.

Apie Ką Kalba Moterys ir Vyrai.

Vienas vokietis apskaičiavo, kad moterys per visą savo gyvenimą daugiausia kalba apie vyrus. 44 nuošimčiai jų kalbų yra tik apie vyrų išvaizda ir geruosius bei bloguosius jų budo privalumus. Likusieji 56 nuošimčiai moterų kalbos nuošimčiai galima taip skirstyti: 23% sudaro apie sijonus, batus, ir apskritai, apie savo šiokiadienius ir šventadienius rubus; 15% tenka pastaboms apie savo "seseris" — moteris ir, galų gale paskutinieji 18% — apie kitus reikalus.

Na, o apie ką gi kalba vyrai? Šie 29% savo kalbų pašvenčia saviems reikalams; 15% — darbo reikalams, 12% — apie kitus vyrus. Likusius 24% savo kalbos vyrai paskiria visiems kitiems rekalams. Žinoma, iš šių 24% savo dalį turi ir kalbos apie moteris.

TEMYKITE!!!

Darome paskolas ant PIRMŲ MORGIČIŲ ant atsakančių nuosavybių.

Mokame TRETĮ NUOŠIMTĮ (3%) už pinigus ant taupymo.

Parduodame LAIVAKORTES ant visų linijų.

Ir SIUNČIAME PINIGUS į LIETUVĄ — LITAIS ir Doleriais.

UNIVERSAL STATE BANK
3252 South Halsted Street, Chicago.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisakymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių įtikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsiviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus neturimsim.

VILNIAUS ATVADAVIMAS YRA GALIMAS

Kuomet Želigowskis pagrobė iš musų Vilnių, Lietuvos valdžia skubiai atsišaukė į Tautų Lygą prašydama gražiuoju išrišti visą konfliktą ir atitaisyti skriaudą. Tautų Lyga apsiėmė. Bet po keliato bandymų ji atšalo; ėmė viską vilkinti, o paskiau atvirai flirtavo su gen. Želigowskiu ir Varšuva. Pagaliau, kovo 15 d. 1923 metais Ambasadorių Taryba pripažino Vilnių lenkams. Reiškia — pasigrobei tai ir tavo; gali neštis, sveikas namon.

Musų silpnybė buvo tame, kad perdaug pasitikėjom Tautų Lyga. Tai vistiek, kad butumem slapstęsis po medžiu laike audros, kuri ne ką kitą, bet medį pirmiausiai nukerta.

Išeikvoję vienuoliką metų ieškojimui teisybės, ten kur jos negalima buvo rasti, dabar pradedam dairytis ar nėra kurio kito kelio jungiančio Lietuvą su Vilnium. Budami panašiose sąlygose kaip ir mes, vokiečiai stengiasi grąžinti atimtus kraštus ne per Tautų Lygą, bet tiesioginiai veikiant į viešąją opiniją ir įrodynėjant, kad tokia padėtis kenkia pasaulio gerbuviui. Ukrainiečiai nusitarė atvirai kavoti prieš lenkus. Nors spaudžiami ir mušami, jie visvien reikalauja laisvės.

Bet kaip su lietuviais? Šiandie musų byla su lenkais atsidurė Tarptautiniam Teisme, kuris turės išrišti ar Lietuva privalo perleisti per savo sienas lenkiškas prekes Čia įvyks tas, ką jau ne sykį esam matę Tautų Sąjungoj. Budamas prancuzų politikierių įtakoj, minėtas teismas palaikys Varšuvos pusę ir patars mums, kad: "abelna taika reikalauja gero lietuvių-lenkų sugyvenimo."

Ne per tokias įstaigas mes laimėsim Vilnių. Užmirškim jas ir koncentruokim savo energiją į du punktu: pirmas — stiprinimui savo pajėgų, ištvermės ir tobulinimui Lietuvos gyvenimo. Antras: suradimui užuojautos pas kaimynus, kurie lošia svarbesnę rolę rytų Europoj.

Kuomet pati Lietuva gražiai tvarkysis ir kils kulturiškai bei ekonominiai, tai Vilniaus kraštas per ilgus šimtmečius buvęs su mumis vėl norės grįžti prie musų. Lenkų įskiepytas šovinizmas pamažu išgaruos ir žmonės blaiviau pradės galvoti apie savo ateitį. Kitų valstybių draugiškumas ir užuojauta greičiau pelenks dabartinius musų priešus ieškoti taikaus sugyvenimo. Vilniaus klausimas visgi yra lenkams dieglys pašonėj. Vokietijai ir Rusijai stiprėjant, pačiai Lenkijai gręsia pavojus netekti daugelio savo žemų, tame skaičiuje ir Vilniaus.

Sunku pranašauti kas atsitiks. Ateitis pilna neaiškumų ir galimybių. Bet imant dalykus taip kaip jie stovi šiandie, galima padaryti išvadą, jog Vilnius, neteisėtai pagrobtas iš Lietuvos, pasiliks svetimų rankose tik tol, kol Prancuzų-Lenkų blokas neužginčijamai viešpataus Europoj. Bet istorija rodo, kad ir stipriausia militarinių valstybių kombinacija ilgainiui nusisuka sau sprandą ir dingsta. Tuomet atsiranda progų atitaisyti padarytas mažesnėms tautoms skriaudas.

LIETUVOS EKSPORTAS Į AMERIKĄ.

Kauno laikraščiuose tenka pastebėti nusiskundimų, kad pakėlus vokiečiams muitus, Lietuvos biznis gerokai nukentėjo. Iš užsienio turi daug pirkti, o išvežti nėra kur. Javai ir kitokis maistas taip atpigo, jog neapsimoka jį nė gaminti. Ilgainiui ukininkai pritruks pinigų, negalės išmokėti valstybei taksų ir ne vienam gal teks užkalti duris ir eit ieškoti kitokių pragyvenimo priemonių. Iki šiam laikui Lietuva šiaip taip gynės nuo krizio, bet yra didelė abejonė ar bus galima visiškai to krizio išvengti.

Pagerinimui ekonominės padėties vertėtų atkreipti daugiau domės į Lietuvos eksportą į Ameriką. Keliatas metų atgal čia ir Kaune buvo daug kalbama ir rašoma apie prekybos ryšius. Bet apgailėtinai, šioje srityje niekur nenueita. Lietuvos biznieriams ši šalis gal atrodo labai tolima ir perdaug savotiška, kad išdrįsti ką nors jai pasiulyti. Užtai jeigu kas atvežama, tai patiems išeiviams lietuviams.

Tačiau Lietuvos kaimynai: latviai ir estai sugeba įpiršti Amerikiečiams savo prekes. Kaip mums praneša, didžiose New Yorko ir Chicagos krautuvėse labai pasekmingai parsiduoda latvių ir estų saldainiai, o tuom tarpu lietuviškų visai nematyt. Mes neturime gerų agentų, kurie sugebėtų prieiti ir išdėstyti Amerikiečiams Lietuvos produktų ypatybes. Bet vien agentas visko neatliks.

Begalo svarbu, kad Kauno biznieriai taikintųsi prie šio krašto aplinkybių ir suprastų ko amerikiečiai pageidauja. Grįžtant prie tų pat saldainių pamatysim, kad Latvijoj gaminti yra daug mažesni, negu Lietuvos; jų eina daugiau į svarą ir popieriukai gražiau atspausdinti. Tas viskas, rodos, mažmožis, bet patyrę amerikiečiai atkreipia į tai savo domę. Jeigu Lietuva atydžiai studijuotų užsienio rinką, jos eksportas galėtų žymiai paaugti.

Apžvalga

SVARBUS ISTORINIAI FAKTAI.

Kadangi kiekvienam Amerikos lietuviui yra verta įsitėmyti Vilniaus pagrobimo istorija, mes žemiau paduodam keliatą svarbesnių įvykių Spalio mėn. pradžioj, lygiai vienuolika metų atgal.

3 d. Lietuvos kariuomenė išstumta iš Varėnos.

4 d. Lietuvos kariuomenė atsiėmė Varėnos miestelį. Tą pačią dieną į Vilnių atvyko vokiečių atstovas Lietuvai Šembergas. St. Šimkus sukvietė Vilniuje pirmą lietuvių choro susirinkimą.

7 d. Lietuvos ir Lenkų delegacijos pasirašė Suvalkų sutartį, kuria Lietuvos pusėje paliekama Merkinė, Lenkų—Varėnos stotis ir vedama perskyrimo linija per Lydos ap. Eišiškės — Bastunas. Tuo budu Vilnius liko Lietuvai. Sutartį pasirašė Lenkų delegacijos pirmininkas Lukasevičius, pulk Mačkevičius ir kiti jos nariai. Lietuvos delegacijos vardu pasirašė p. B. Balutis, gen. Katche ir kiti. Tą pačią dieną Pilsudskio įsakymu du pėstininkų pulkai, vienas artilerijos ir du raitelių vedami gen. Želigowskio ėmė žygiuoti per Rudninkų girią Vilniaus link.

7 d. Vilniaus lietuvių spauda pranešė apie Pilsudskio paruoštąjį kariuomenės "maištą" Vilniui užgrobti ir prijungti prie Lenkų.

7 d. Į Vilnių persikėlė Lietuvos Vidaus Reikalų ministerija.

8 d. Pasitikrinus žinioms apie Pilsudskio suorganizuotos lenkų "maištininkų kariuomenės" peržengimą Suvalkų sutartimi nustatytos tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių perskyrimo linijos ir žygiavimą Vilniaus linkui. Lietuvos vyriausybės prašoma Santarvės misija pasiėmė atsakomybę už Vilniaus tvarką. Laikinuoju Vilniaus gubernatoriu paskirtas prancuzų pulk. Rebulis.

9 d. Vilnių paėmė lenkų kariuomenė gen. Želigowskio vedama.

DU KANDIDATAI į SLA.

Dvi grupės, kurios daugiausia triukšmavo del įvairių netobulumų SLA., nelabai seniai paskelbė savo kandidatus į tos organizacijos prezidentus. Vienas jų yra adv. F. Bagočius, o kitas — Tabor Farmos savininkas p. J. Bačiunas. Abu jie yra panašus tame, kad daug apie save kalba, bet praktiškai SLA. nieko ypatingo nėra atlikę.

Adv. F. Bagočiaus kandidatura pirmiausia iškelta Chicagoj, kur jis gavo skaitlingą paramą — net keturius balsus. Kadangi ir tai yra didelis žingsnis pirmyn, tai į pakvietimo laišką p. Bagočius atsakė begalo išdidžiai, parašydamas net ištisą prakalbą. Jis pasisakė nelabai trokš tąs tos vietos ir nedaug turįs laiko, bet sutinka kandidatuoti.

P-nas J. Bačiunas nors ir negavo ceremoniško užprašymo, bet su pagalba SLA. finansų komisijos pirmininko, užmezgė draugiškus ryšius Clevelando ir Brooklyno spauda. Kaip paprastai, iš abiejų pusių buvo nusileidimų ir prižadų. Minėtas kandidatas, kaip prieš vestuves jaunikaitis, tiek daug visko prižadėjo, kad ir šimtą metų gyvendamas neišpildytų.

Jis sako dirbsiąs SLA. uždyką. Tačiau iki šiam laikui jis nė piršto nepridėjo. Užtikrino aukuosiąs tukstantį dolerių našlaičių prieglaudai. "May be."

Lietuvos reikalams jis nėra davęs nė cento. Viešėdamas pas p. Balutį Vašingtone jis prižadėjo p. Balučiui nupirkti "Cadillac" automobilį, nes atstovui esą reikalingas automobilis. Bet pats savo pinigų nenorėjo duoti, o tik iš kitų surinkti. Taip toji dovana ir likos neįteikta.

Jeigu bent vienas tokių kandidatų kontrabandos keliu patektų į SLA. prezidentus, tai mums, paprastiems nariams reikėtų kalbėti poterius už susivienijimo sveikatą ir gyvastį.

LANKĖSI SANDAROJE

Rugs. 30 d. Sandaroje buvo sustojęs antrasis "Vienybės" red. p. Kružintaitis, kuris leidžia savo atostogas lankydamas svarbesnes lietuvių kolonijas. Chicagoje jis žada pralesti kelias dienas.

Spalio 2 d. adv. Gugio lydimi Sandaroje atsilankė SLA iždo globėjai, ypatose — J. Januškevičius Jr. iš Hartford, Conn., ir p. Raginskas iš Edwardsville, Pa. Jie irgi mano prabuti Chicagoj ilgesnį laiką.

Manžurija ir Vilnius

V. M. Čekanauskas.

Kinijai rengiamas smurtas panašus į Želigowskio Vilniaus pagrbimą

V. M. ČEKANAUSKAS

Ar gali buti daugiau hipokratiškumo tartautinėje politikoje vedamoje Tautų Lygos Taryboje? Kiekvienas doras ir teisybę mylintis žmogus žino, kad Vilniaus smurtas yra aiškus kaip diena, tačiau Tautų Lyga, kuriai vadovauja 4-rios pasaulio imperialistiškos šalys, sulošė Judošiaus rolę nusiprausdamos savo rankas Vilniaus byloje paliekant Vilnių lenkų okupacijoje.

Dabar kitas panašus skandalas atsitiko Japonams užgrobus dali Manžurijos su tos provincijos sostine Harbinu. Atsišaukus kinam į Tautų Lygą, nurodžius jos statuto strp. XV-tą, praše imtis griežtos akcijos priversti Japonus apleisti Kinijos teritoriją ir padaryti tardymą kilusios nesantaikos tarpe Kinų-Japonų. Visos pastangos Kinijos atstovo prie Tautų Lygos yra veltui. Tautų lyga ir jos Taryba pagaliau priėjo išvados, kad kinai-japonai susitartų ir susitaikintų be jokios pašalinės politiškos intervencijos — Francijos, Anglijos ir J.V. Amerikos valdžių organai— ministeriai pasitenkina japonų pareiškimu, neatsižvelgia į kinų pareiškimus ir reikalavimus. Tokis pasakymas yra lygus tam, kad kur Tautų Lyga ir jos Taryba palaiko japonų smurtą ir, kad kinams pagelbos nėra iš šitos tarptautinės įstaigos. Tautų Lygos vadai tokiu savo pasielgimu nusiprausia savo rankas kaip Pilotas Kristų nekalta rasdamas, nusiprause savo rankas ir išdavė tą žmogų miniai fanatikų nukryžiavoti. Tokis hipokratiškas Tautų Lygos Tarybos pasielgimas, rodo, kad Tautų Lyga vieton užtarti skriaudžiamą Kiniją, laužo Tautų Lygos statuto paragr. XV., hipokratiškai, neteisingai interpretuojant kinų-japonų dabartinį ginčą ir darant dispoziciją palankiai japonų interesams.

Ka sako Wm. E. Borah?

Vienas iš žymiausių musų šalies politikų ir žinovų tarptautinių teisių, Senatorius William E. Borah, užsienio reikalų Senato Komisijos Pirmininkas, kalbėdamas apie kinų—japonų dabartinį incidentą, pareiškė: "Japonai užgrobdami kinų teritoriją ginklu, sulaužė Kellogo-Briando Paktą, Versalio taikos sutartį ir Tautų Lygos Statuto XV-tą paragrafą. Japonai yra kaltininkai už toki pasielgimą ir turi but tuojau priversti ištraukti karuomenę iš Manžurijos".

Bet štai ką sako p. Stimsonas, galva J. V. Amerikos valdžios užsienio reikaluos. Stimsonas savo pareiškime japonų-kinų ginče koordinuoja su Francijos-Anglijos ir Japonijos nusistatymu, palaiko japonų pasielgimą logišku, nes užginčina buk japonai sulaužė Kellogo-Briando paktą, del svieto akių pareiškė pageidavimą idant japonai ištrauktų savo karuomenę, bet tame pareiškime nereikalauja japonus tą butinai ir tuojaus padaryti, atsisakė patenkinti kinų reikalavimus idant Tautų Lyga padarytų tardymą ir teisingą išsprendimą. Bet atmename įvykį, virš metas laiko atgal, kad Rusijos karuomenė tik padarė mobilizaciją Manžurijos pasieny sąryšy su p. Stimsonas ir visa Europos imperialistų klika sušuko vienu balsu, kad Rusijos pasielgimas buvo apkaltinamas už sulaužymą Kellogo-Briando pakto, protestai ir net demaršai buvo padaryti visose sostinėše užsienio reikalų ministerijose prieš Rusijos grąsinimus kinams, kuomet pastarieji bandė konfiskuoti Rusijos turtus Siberijos Manžurijos geležinkely įvesdintus, išvijo rusus iš Kinijos pagrobdami rusų turtą-nuosavybę Kinijoj ir tuo budu kinai sulaužė sutartis. Tuomet rusai grąsino jems karo jėgą, bet nebuvo okupavę Kinijos teritoriją Tautų Lyga ir Washingtono valdžia tačiau padarė pasmerkimą Rusijai, net Stimsono demaršas Europos sostinėse ir Maskvoje atrodė jog iš provokuos karą prieš Rusiją.

Rusai nepasielgė taip kaip dabar japonai yra pasielgę. Kinai vėliau atsiprašė rusus, prisipažino kaltais, grąžino rusams nuosavybes. Ir pasirodė, kad rusų-kinų tą nesusipratimą buvo išprovokavę Europos- Amerikos kapitalistai siekianti paimti Rusijos interesus į savo kontrolę, prigundė kinus išvyti rusus iš Kinijos kaipo komunizmo platintojus. Bet dabar tie patys imperialistai kitokią giesmę gieda, kuomet jų kolega japonas laiko kiną priklaupusį ant kelių, kuomet japonai yra užėmę kinų turtingą provinciją.

Matant tokią politišką neteisybę Tautų Lygos Tarybos nusistatyme ir Washingtono valdžios, tenka pasakyti, kad dabar japonai užtariami arba jų imperialistinis tikslas palaikomas, o kinų reikalavimai, nors ir labai teisingi, bet atmetami ir nepaisomi. Užginčinama, jog japonai peržengė, sulaužė tarptautiškas sutartis — Kellogg-Briando paktą ir kitus tarptautinius įstatymus. TautųTautų Lyga pripažįsta teisybę ten kur yra pajėga— "Where is the might, there is the right." Netenka abejoti, kad Manžurijos konfliktas turės tokias pat pasėkas, kaip lietuvių-lenkų konfliktas Vilniaus klausime.

—V. M. Č-kas.

Dr. K. DRANGELIS IŠTRAUKIA KANDIDATURĄ

Perstatytas keliose kolonijose į SLA. Pildomą Tarybą, Dr. K. Drangelis prašo pranešti, jog į jokią vietą nesirengia kandidatuoti. P.

AR ŽINAI, KAD...

1911 metais Amerikoje pradėjo skraidyti pirmas pašto aeroplanas.

Amerikoje yra 15,677 viešbučiai ir viso jie turi suvirš milijono kambarių svečiams. Kiekvienais metais juose apsilankiusieji svečiai praleidžia vieną bilijoną, keturiasdešimts milionų dolerių.

Naujai pastatytas dirižibalis Akronas kainavo $5,325,000 ir jo užlaikymui valdžia kasmet praleis $625,000. Viso, jame dirbs 70 lakunų ir kareivių.

Suvienytos Valstijos turi penkių milijardų dolerių auksso rezervą.

Per vieną mėnesį Rusija importavosi iš Amerikos įvairių prekių už 12,618,956 dol. Per tą patį laiką Amerika iš jos pirko tik už $1,403,560.

Kiekvienais metais kriminalistai ir įvairus vagys valstybei padaro virš milijardo dolerių nuostolių.

Liepos mėnesyje 23 valstijose bankrutavo 93 bankai, nunešdami žmonių sutaupytus $46,440,000 dolerių.

25% automobilių katastrofų įvyksta del skubėjimo.

Pereitais metais įvairios šalys praleido $4,158,000,000 apsiginklavimui. Amerika praleido $707,425,000, Rusija — $578,943,000, Francija praleido $466,980,000, Anglija — $465,255,000, Italija — $248,946,000 ir Lenkija praleido apie $100,000,000.

Kinijoje yra du šimtai milijonų bedarbių. Mes skudžiamės turėdami tik šešis milijonus.

Kiekvienais metais visoj Amerikoj yra suvartojama prekių už 92 bilijonu dolerių.

Vokiečių orlaivis Grafas Zepelinas perskrido iš Brazilijos į Berlyną per 79 valandas.

Brazilije šįmet žmonės užaugino perdaug kavos ir todel jų kainos labai nupuolė. Valdžia norėdama jas kiek pakelti, sudegino 300,000 maišus grudų.

Francijoje geležinkeliuose dabar pradedama vartoti vagonai ir garvežiai guminiais ratais.

Rugpiučio mėn. 15 d. Paryžiuje buvo paleistas pašto karvelis. Už pusantro mėnesio laiko tas pats karvelis buvo sugautas Indo-kinijoje, perskridęs 7,200 mylių.

Kinijoje neseniai nukrito ledai sverią po penkiolikai svarų ir daugiau.

New Yorke vienas dienraštis, švęsdamas 35 metų gyvavimo jubilejų pradėjo laikrašti išsiuntinėt toliau gyvenantiems skaitytojams nuosavu mažu zepelinu.

Kelios dienos atgal New Yorke išėjo mėnesinis laikraštis akliems — "Outlook for The Blind". Akli skaito savo pirštais, kuriais jie apčiuopia raides.

PRANEŠIMAS

Amerikos Liet. Taut. Sandaros 1-mo apskričio suvažiavimas įvyks sekmadieny, Spalio 25 dieną, 1931 m., 7kp svetainėje, 327 E St., So. Boston, Mass., pradžia lygiai 1:00 val. po pietų.

Gerbiamieji Sandariečiai: Šis suvažiavimas yra vienas svarbiausių, nes yra daug reikalų aptarti, kaip musų organizacijai, taip ir visos tautos labui.

Yra atsiradę gaivalai, kurie norėtų matyti mus pakrikusius — išmirusius. Ar mes leisime jų norams išsipildyti? Žinoma, kad ne! Todel į šį metinį apsk. susirinkimą turėtų suvažiuoti visi kuo skaitlingiausiai ir parodykime savo priešams, kad jų svajonės yra tik svajonėmis.

Visus kviečia
ALTS. 1-mo apsk.
K. Vidunas, pirm.
J. Lekys, sekr.

Kaip Mane P. Pivarunas "Norejo" Deportuoti

Jau metai laiko praslinko, kaip aš esu atvykęs Amerikon. Į šitą kraštą atvykau kaipo politinis imigrantas.

Turėdamas įsakymą iš žvalgybininkų, apleisti Lietuvos rybas, nutariau atvykti Amerikon. Amerikon atvykau kaipo laikraštininkas, turėdamas įgaliojimą nuo leidžiamo Telšiuose savaitraščio "Žemaitis". Apie manę, kaipo tremtinį, be to, kaipo laikraščio atstovą, butų buvęs reikalas nuo pat atvykimo dienos, susipažinti su Amerikoje esančia pažangiaja lietuvių laikraštija ir joje bendradarbiauti, bet del tam tikrų sumetimų, aš Amerikos lietuvių visuomenei buvau visai nežinomas ir gal dar toliaus taip butų buvę, jeigu mano vardas nebutų linksniuojamas "Naujienų" dienraštyje, num. 218, iš rugsėjo 16 d.

Korespondentas iš Pittsburgh'o "Naujienoms" rašo, kaip Petras Pivarunas, senas sandarietis, "norėjo mane išdeportuoti iš šito krašto ir tuomi atiduoti manę į žvalgybininkų rankas, kad vėl aš bučiau pasiųstas į Varnių belaisvių stovyklą arba atiduotas karo lauko teismui sušaudyti".

Manau, kad Amerikos lietuviai labai nusistebės skaitydami viršui rašytąsias eilutęs ir vienas kito paklaus: iš kurgi čia atsirado toksai didelis veikėjas, kad net Smetonos valdžia bijotų ir įsakė apleisti Lietuvos rybas, kaipo pavojingam visuomenės rimčiai, asmeniui. Bet tame nėra nieko ypatingo. Man ir visiems yra gerai žinoma, kad yra žmonių, kurie myli garsinimus. O jeigu tokių žmonių neatsiranda, kurie juos garsintų, tai jie patys save pradeda garsinti ir tuomi nori išplaukti į liaudies paviršių ir pluduriuoti viršui kitų.

Aš priklausau prie kitos rušies veikėjų; aš nenoriu garsintis savo nuveiktais darbais ir nuopelnais deliai Lietuvos liaudies, kur aš dirbdamas visko nustojau: ir turto, ir sveikatos, savo šeimynos ir teisės gyventi tame krašte, kur esu gimęs, kur 1919 metais stojau į gynėjų eiles, kur ir šiandiena turiu žaizdas, kurias įgyti gindamas Lietuvos nepriklausomybę. Aš buvau suimtas ir pasodintas nelaisvėn Varniuose, kur išsėdėjau 16 mėnesių. Iš čia tik kelių mano pergyventų momentų, norinčiam butų kuom save pagarsinti ir perstatyti savo dideliu kankiniu už visuomenės reikalus, bet aš to netrokštu.

Truputi supažindinęs save su šių eilučių skaitytojais, noriu tarti savą žodį del tos korespondencijos, kaip mane P. Pivarunas, pasak koresp., "norėjo" išdeportuoti įskųsdamas mane imigracijos valdininkams.

Kadangi korespondentas rašydamas apie mano deportavimą iškraipė faktus ir panaudojo mano vardą tam, kad apjuodinus ir nužeminus P. Pivarūną lietuvių visuomenės akyse, perstatydamas jį kaipo sulošusi judošiaus išdaviko rolę.

Jeigu tarpe korespondento ir p. Pivaruno yra asmeniški ar politiniai priešingumai, tai jų dviejų reikalas, bet jeigu korespondentas paėmė manę botago vieton plakti savo politinius priešus, tai man, taip vadinamam botagui pasidarė taip pat skaudu, kaip ir tam plakamam P. Pivarunui. Kad lietuvių visuomenė nebutų klaidinama, tai viską pasistengsiu nušviesti taip, kaip tikrai buvo.

Rugsėjo 12 dieną, apie ketvirtą valandą po pietų, į lietuvišką kepyklą "Kaunas" atvažiavo imigracijos viršininkas ir paprašė manęs, kad aš pasiimčiau su savim jei turiu kokius dokumentus ir važiuočiau su juo, pareikšdamas, kad esą skundas, jog aš neteisėtai esu atvykęs į šią šalį, ir verčiuosi bizniu (mat aš tankiai stovėdavau "bekernės krautuvėj). Nuvykus imigracijos biuran ir dalyvaujant imigracijos viršininkui, peržiurėjo mano dokumentus, išklausinėjo smulkiai mano atvykimo tikslą ir iš kokių šaltinių pragyvenu. Taipgi iščiupinėjo rankų delnus žiurėdami ar nėra sumuštų nuo darbo puslių. Po visų tų ceremonijų, aš norėjau paimti ten pat ant stalo gulintį skundą ir pažiurėti, kas yra pasirašęs po skundu, bet imigracijos viršininkas pareiškė, kad skundo autorius negali buti man žinomas. Ir paspaudę vieni kitiems dešinęs — atsisveikinom.

Taigi korespondentas rašo netiesą tame apzace, kur sakoma: "Pasiteiravus pas imigracijos viršininkus, kas buvo padavęs skundą prieš P. Daniušį, pasirodė, kad tai P. Pivarunas atliko tą 'garbingą' skundiko darbą."

Todel aš tvirtinu, kadskundo rašytojas iki šiai dienai niekam nėra žinomas ir nežinant skundo autoriaus, taip inkriminuoti P. Pivarūną, kad tai jis tą padarė, reikia turėti daug drąsos, o neturėti visiškai sarmatos.

Korespondentas daugiausiai remiasi tuščiais kitų posakiais ir nesistengia nuodugniai ištirti, patikrinti ir tik tada imti plunksną ir rašyti korespondenciją.

Korespondentas tame pačiame straipsnyje rašo: "P. Pivarunas pasinaudodamas be darbę, nukapojo savo darbininkams algas (P. Pivarunas turi Pittsburghe duonos kepyklą). Aš budamas Pittsburghe irgi tą girdėjau, bet išgirdęs nepaėmiau už grynus pinigus, bet pasistengiau tikrai sužinoti ir kartą pasitikęs P. Pivaruno kepėjo žmoną p. Krušienę paklausiau ar tai yra tiesa, kad P. Pivarunas nukapojo algas savo darbininkams, tai išgirdau, kad ne, kad jau aštuoni metai kaip vienodai moka. Taigi jau čia nedidelės svarbos klausimas, bet korespondentas ir tuom nori P. Pivaruną juodinti, per statant kaipo darbininkų išnaudotoją, pasinaudojant dabartine bedarbe.

Aš su dideliu džiaugsmu gerėjuos žiurėdamas į tuos piliečius, kurie aktyviai dalyvauja viešame musų visuomenės gyvenime ir kurie turėdami valandėlę liuoso laiko, dalyvauja spaudoje, kurie moka per spaudą ar gyvu žodžiu įvertinti kitų nuopelnus del visuomenės. O taipgi ir tie yra garbės verti, kurie pažinę visuomenės viršunėj sėdinti parazitą ir prisidengusi gražiu uždangalu graibo po visuomenės kišenius, kad nuo tokių butų kuogreičiausiai nuplėštos tos uždangalos ir parodyti visuomenei dvokentį be jokios vertės mėsos kavalką, žmogaus pavydale. Bet nuplėšiant tą uždangalą, reik pirma gerai pažinti ar tikrai tenais yra pridengta niekšybė ir gerai įsitikinus nuplėšti jį. O tada visuomenė bus dėkinga tau už tai.

Bet Pittsburgho korespondentas visai nemirkčiodamas, nuodugniai neištyręs, ima ir nudreskę savyje įsivaizduotą uždangalą nuo P. Pivaruno ir nori visuomenei perstatyti kaipo didžiausi niekšą, lošiantį išdaviko rolę ir kartu kandidatuojantį į susivienijimo iždininkus.

Svarbiausis tilpusios korespondencijos tikslas bene bus tik daugiausiai politinio išrokavimo dėliai. Mat P. Pivarunas rytinių valstijų ir Pennsyvanijos yra nominuojamas į businčio SLA. kasininko vietą ir minimos valstijos tikrai yra jį nominavusios. Taigi Korespondentas ir šovė iš pačios sunkiausios "kanuolė", kad isgirstų visa Amerikos lietuvių visuomenė, kas per žmogus tas Petras Pivarunas ir kaip toksai gali buti renkamas kasininku.

Antras tikslas bus, tai pakenkti P. Pivaruno bizniui ir tuom pačiu patarnauti "Kauno" kepyklai, kurios savininkas yra J. Dargis.

Taigi kas viršui parašyta, kaip aš, taip ir skatytojai mato, jog korespondentas rašė ne delto, kad man užuojautą pareikšti kaipo tremtiniui, bet paėmė mane kaip objektą savo priešams nuveikti.

Toksai faktų iškraipymas ir mano vardo panaudojimas, netik prieš P. Pivaruną, bet ir prieš Sandariečius, negalėjo rasti manyje kantrybės ir aš turėjau į tai atsiliepti.

P. Daniušis.
Chicago.

Ps. Butų geistina, kad kiti laikraščiai šį mano pareiškimą, nors trumpoj formoj patiektų savo skaitytojams.

P. D.

Brangus Koncertas, "Įžanga" Dykai.

Praeito antradienio vakare beklausant gražų ir įvairių, duodamą Peoples Furniture Kompanijos programą, klausytojas svajoji: kiek galėtų kainuoti įžanga į tokį koncertą, kur but galima girdėt dainuojant Mikas Petrauskas, Kipras Petrauskas, Juozas Babravičius, Petras Petraitis, Jonas Romanas, Alice Bereckaitė ir kitus. Taipgi daug muzikos kurinių grojant per skirtingas orchestras? Rodos, nė už $10. nė už $25. negalėtum girdėti tokių parinktinių artistų dainuojant, bet su pagalba radio ir ačiu Peoples Furniture Kompanijos pastangoms, kurie leidžia lietuviškus programus, girdime šiuos koncertus kas antradienį dainuojant musų parinktinius dainininkus, tai kaip ir praeitą syki, kurių vardus viršui pažymėjau. Todel tik su pagalba radio girdime gražiausius koncertus, girdime juos veltui, be įžangos. Del to ir yra priežastis kodel taip visi geidžia turėti radio savo namuose ir klauso šios radio valandos kiekvieną antradienį. Tikrai jos yra per žingeidžios praleisti neišgirdus klausytojui.

—X.

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — News

No. 5 — October 2, 1931. —VOLUME II

GLIMPSES INTO THE PAST OF LITHUANIAN LITERATURE

By Prabočių Anukas.

Translated from the Lithuanian by P. W. Urban-Urbanavičius.

CHAPTER I.

The Father of our literature, writers of the 16th century.

The outstanding among the earliest Lithuanian men of erudition are Stanislovas Rapagelionis and Abraomas Kulvietis. Their educational activities reached also the hearts of other Lithuanians. Hence from them our nation has had the realization of its own makers of literature. Let us view those writers more clase ly.

Dr. Stanislovas Rapagelionis.

Rapagelionis was born probably in the year 1485 in the province of Kaunas (Lithuania proper). He studied at the Franciscan monastery in Vilnius. From there he enrolled at the university of Cracow, where he received his degree of Bachelor of Theology. Later on renouncing his Catholic faith, he studied in Wittenberg between the years 1542—1544 under the support of Duke Albrecht of Prussia who paid his tiution. His chief instructors were Melancthon and Dr. Martin Luther. He completed his studies on May 29, 1544 with the degree of Doctor of Theology.

Thence he married and settled down in Koenigsberg. He is considered one of the founders of the University of Koenigsberg and had been its first professor of theolagy. Dr. Rapagelionis first lectures in the mid-winter of 1544-45, discoursing on the subject of psalms, probably in Latin, for he was well versed in that language, viz. "Stanislaus Lituanus". Besides his proficiency in Latin. Rapagelionis also had at his command Greek, Hebrew, Lithuanian, and Polish. He had not known German.

Rapagelionis adhered strongly to the Bible and had been a theologian of a remarkable character. Being a devout monk, refined in his contacts with people of ideas opposide to his, unselfish, possessed of a generous will of giving aid to every ane, and as such, as he had been highly revered by all faculties of the university. Many students came to listen to his lectures. Even Duke Albrecht himself attend them.

Rapagelionis was esteemed as a true supporter of his fellowmen, the Lithuanians. As a proof of this fact it is known that Bishop Speratus had sent Mažvydis to him so that an arrangement could be made through Duke Albrecht, whereby Mažvydis could be educated to become an Evengelical priest.

Rapagelionis had been the first Lithuanian to use the native tongue literarly. He translated several hymns: "Berne lis gimė mumus išgi Panos čystos," and "Kristau, diena esi ir šviesybė." Duke Albrecht had even instructed him to render the Bible into Lithuanian, but death handicapped him from doing so. He died of a disease of spine on May 13, 1545.

The death of Rapagelionis was mourned not only by the people of the university and Duke Albrecht, but also by the whole city. Following the misfortune, the Prussian Duke insisted that the body be buried near the burial place of his own relatives. On the tomb of his grave was inscribed in Latin the following epitaph:

Here lies a great man,
the glory of the Lithuanian [nation.
Who was called Stanislovas
by name.

Who tought the sacredness
of the mystic word of Heaven,
And how one should gain [the Kingdom
of the Highest Father.

CORRECTION!

In our issue of September 11-th, there appeared a notice, announcing the entrance into "moterystės stoną" of our good friends Miss Frances Stungis of 3300 Wabansia Ave., and Mr. A. Pauza. The event was to take place on November, the 11th.

We are informed from an authentic source that we have belated the wedding by a whole month. The date is October 11th.

We regret the fact that, due to misinformation, an error has crept in to our columns. We are glad to take this opportunity to make the correction, more so, because at the same time it affords us also another opportunity to wish the young couple happiness and everlasting joy!

G.

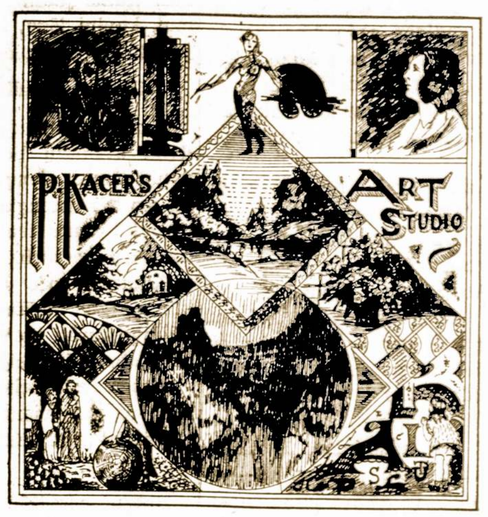

PAIŠYBOS PAMOKOS

Jauniems ir augusiems; Petro F. Kačerausko Studijoj

3133 So. Halsted Street, Chicago

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburga
IRUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

Informacijos ir laivakortės gaunamos pas savo agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
181 N. Michigan Ave., Chicago.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

HARTFORD, CONN.

Iš SLA. 4-tos apskrities suvažiavimo

Buvau "Sandaroje" išsitaręs jog parašysiu įspudžius, naujus dalykėlius, tarimus, etc. Bet aplinkybėms susidarius, negalėsiu visako atpasakoti.

Suvažiavimas prasidėjo 11 val. ryte ir pasibaigė 11 val. vakare. Pietų-užkandžių laikui praleista tik viena valanda, vadinas apie 11 valandų tarimams pašvęsta laiko. Tai turbut pirmutinis pas mus istorijoj toks ilgas susirinkimas. Ateityje jau manoma taip nebus.

Iždo reikalai per visus metus laiko nebuvo judinami, vien tik waterburiškis adv. Lukošius šiek tiek veikė, bet nieko galutino nenuveikė. Todel šiame susirinkime išrinkta nauja komisija iš new-britainiečių: Skritulsko, Montvilos ir Ždančiuko ištyrinėti ir kuo greičiau valdybai reportuoti. Mat buv. iždininkas J. Mikalauskas buvo apdraustas, bet iš valdybos kaltės Mikalausko bankruto nebuvo legaliu keliu ieškoma, tai taip ir apskrities iždas skaitomas žlugęs, o apskrities iždas, kaip reportuota šiame suvažiavimę siekia netoli 500 dol. skolos.

Naujon apskrities valdybon išrinkti: pirmininku V. Alksninis iš New Haven, vice-pirm. A. Kvedas iš New Britain, sekretorium Ona Ažunariutė (duktė Ažunario-Devenio pas kolos), iždininku senasis A. Viznis iš Bridgeport, iždo gl. S. Bujanauskas, Ansonia ir J. Sekys iš Hartford. Iki šiam laikui (ir neilgai, tik vienus metus) apskritys turėjo labai gerą, darbštų, pavyzdingą ir sąžiningą sekretorių A. Birietą iš So. Manchester, bet atvažiavę tokie, kurie Susivienijime mažai, trumpai buvę, taipgi tie kuriuos A. Birieta keleta syk "Tėvynėje" gynė ir garbino,— už jį dabar nebalsavo. Tai atlyginimas už sąžiningą ir nenuilstantį darbą! Nors tiek gerai, kad tapo išrinktas senasis (vienus metus tarnavęs) iždininkas A. Viznys. Tai irgi sąžiningas ir nenuilstantis darbininkas. Taipgi paliktas senasis organizatorius J. Januškevičius,Jr.

Spaudos komisijos narys V. M. Čekanauskas aprašys daugiau, plačiau, taigi aš ir baigiu, beabejo suvylęs skaitytojus. Bet už poros-trejatos savaičių tilps suvažiavimo protokolas, tai matysime "Tėvynėje".

M. Bėdulis.

Musų Studentija ir Visuomenė.

Pereitos žiemos pabaigoje, — senai keliama mintis tapo realizuota gyveniman, sukuriant iš visų aukštųjų mokyklių lietuviškos moksleivijos, studentų kliubą, po vardu:— Lithuanian Intercollegiate Club, kurio yra tikslas burti apylinkės lietuvišką jaunuomenę einančią mokslus į vieną, visiems prieinamą kliubą, sueinant ne tik studentija tarp savęs, bet ir su visa lietuvišką visuomene į artimesnį kontaktą ir geresnę pažintį.

Bet kliubas nėra vien del susipažinimo ir paužimo, todel jis kur kas platesniu mastu užsimodamas kelia ateities darbų programą, tverdamas konstituciją. Ten nurodoma, kad tik lietuviai studentai-tės baigę High School ar tam panašią mokyklą gali priklausyti prie kliubo. O pirmas kliubo tikslas yra, tai pažynimas savo gimtosios kalbos, tautos istoriją, žymesnes jos istorines vietas, garsią praeitį ir dabartį, ir visą kas pridera kiekvienam inteligentui žinoti apie savo ainių šilį. Ir tas labai pravartu mokslus einančiai jaunuomenei. Juk mes esame jauni mokslo sieki mui, kupini jėgų, tad siekime, jo tik ne vienpusiškai.

Kliubo naudingumas.

Daug ko mes įgyjame kaldami atmintin besėdint tarp nynių muro sienų, bet daug ką jos ir neįstengia mums duoti Del to tuos trukumus kaip tik mes ir turime užpildyti, priklausant prie draugystės— kliubo, kur turime kiekvieną mitingą turėti po vieną ar dvi paskaitas—diskusijas iš kiekvienos mokslo šakos su kuriomis yra nors vienas studentas specialiai apsipažinęs ir galįs duoti paskaitą.

Bet už vis labiausia mums truksta apie mųs tėvų kraštą, jo istoriją, vargus ir laimėjimus, džiaugsmus ir skausmus; ir apie lietuviškąją literaturą, jos pažangą, plėtojimasi, žymiausius rašytojus, tautos vadus, karžygius ir mokslo vyrus. Juk esančioji dabarties moksleivija — tai busimieji ateities vadai, veikėjai. O koki mes vadai busime, jei patys nežinosime nuo ko ir kaip pradėti veikti ir kaip prisitaikinti prie liaudies, suprasti jų siekius, troškimus, atjaučiant jų jautriausi troškimų pulsą. Tik tai pasiekus, tąsyk nuo mųs nesišalins ir duosis mums vadovauti.

Nes senai yra posakis menamas, kad "avižos pas arklį neateina, bet arklys pas avižas turi nueiti." Tas pats ir su mumis. Jeigu mes busime susipratę tėvynainiai, uolus veikėjai, tai mes turime eit į vientaučių tarpą, darbuotis iš vieno su jais, vadovaujant vertais, naudingais padarymais. O jei mes baigę mokslą sėdėsime bevilčiai rankas nuleidę, nežinodami nieko apie tėviškę, tai kaip kaip avižos neatėjo pas arklį, neateis pas mus ir mųs vientaučiai, gerai žinodami, kad mes jų visai nesuprantame ir prie jų visai nepritiksime.

Anglų kalboj žurnalo reikalingumas.

Gaila, kad mes neturime tinkamo jaunimui skirto organo angliškoje kalboj kalboj, kuris visą jaunimą galėtų vienyt ir tautiškai sąmoninti. Kitų tautų jaunimas gana toli pažengęs toj srity, todel jie ir apie savo šalį žino kur kas daugiau, ne kaip mes. Paimkime kad ir čekoslovakus. Jie turi didžiulę Sakalų sportininkų organizaciją, leidžia jie slaviškam jaunimui skirtą laikraštį "Joro", kame jaunieji rašytojai gali pareikšti savo gabumus geriaus prieinamoje kalboje. Be to, plačiai nagrinėja savo tautos literaturą, kuri yra kelius syk gausesnė ir anglų kalba kuomet mes neturime rimto kurinio anglų kalba, išskiriant porą istorinių knygų ir keliatos brošiurų.

Organo klausimas

Mųs studentų kliubui yra labai reikalingas laikraštis-organas, per kurį patys galėdami išreikšti savo mintis del keliamų gyvenime reikalų, padiskusuot įvairiais klausimais abiems kalboms, kuri kuriems yra prieinamesnė, o ypač plačiau informuoti visuomenę apie savo veikimą— darbo pasekmes, jeigu norime pilno ir pasekmingo susilaukti iš jos pritarimo ir paramos, kad kliubas žymiais šuoliais progresuotų ir kiltų. Nes lašas po lašo krisdamas ton pat vieton, ir akmenį suskaldo. Tai ir mes lašindami jaunystės ankstyvuosius lašus kulturos dirvonuose vientaučių tarpe, pamatysime su laiku geras pasekmes ir gerus visuomenės norus link mųs. O raštams tėmų (theme) yra devynios galybės, tik reikia noro, pasišventimo ir darbo.

Bet jei mes pradėsime rašyti kur kam papuolė, tai irgi nieko teigiamo nelaimėsime, netik kad mažai informuodami kitus, bet ir patys nesusižinodami. Nes ne vienas-na iš mus negali užsisakyti visus Amerikoje einančius lietuviškus laikraščius vien del materialių trukumų. Čia kaip tik reikia mums pasirinkti jaunimui prielankius rimtus ir pastovius laikraščius, paimant vieną už organą, kame duotų vietos abiems kalboms išreikšti mintis studentijai.

Siulo "Sandarą"

Kliubo pirmininko stud. Zambliausko buvo įnešta imti už organą "Sandarą". Įnešimas geras, nors kol-kas jis dar nerado tinkamo atgarsio. "Sandara" yra didelis, rimtas laikraštis, kuris ir tiktų jaunimui skleist savo idejas įkunijant darbu. "Sandaros" redakcija visgi manau sutiktų su tuo užmanymu, jei jis virstų kunu gyvenime. Tik Sandaros red. ir adm. turėtų dėt pastangų, kad "Sandara" mus lankytų reguliariškiau, negu kad dabar. Tuomet ir jaunimui bus smagiau glaustis prie jos, bendradarbiauti ir reikšti savo mintis, bei darbo planus.

Kas kita buvo prieš kelius metus, kuomet studentija buvo organizuota dviems sriovėm, leisdami žurnalus "Giedrą", "Jaunimą", kame buvo kuo pasigrožėti ir pasiskaityti, bet dabar jau viskas žuvę — iškrikę. Dar 1928 metais Dr. J. Poška per "Draugą" šaukė atgaivinti giedrininkus mirusius 1927 m. Tam pritarė ir "Draugas", bet tas balsas nuaidėjo niekano neišgirstas ir nesuprastas. Kalbama, rašoma apie jaunimo nutautėjimą, o tuo tarpu neatsiželgiama į moksleiviją, nesirupinama ją patraukti į bendrą organizacinį darbą, neduodama progos vystyti savo gabumus savųjų tarpe ir savųjų naudai. Juk studentija turi žymiausią įtaką visam jaunimui, su kuriuo ji tik susieina ir bendrauja.

Pittsburgh'iečiai duoda Pradžią.

Nes susipratusiam moksleiviui-vei lengva užkrėst tą susipratimo dvasią ir mažiau išsilavinusius jaunuolius-es.

Pittsburghiečiai pirmi suprato reikalo svarbumą, todel ir sutvėrė šį Lithuanian Intercollegiate Club, kad susilaukus savo inteligentijos, kurios labai, labai čia truksta. Kitos didesnės kolonijos toj krypty dar tyloje gludi, tik New Yorke pernai susitvėrė mėnininkų ratelis, o po jų Pittsburghas iškilo, kuris turėtų but pavyzdžiu kitoms kolonijoms, kurios nori turėt jaunimą savo tarpe.

Pradžia visuomet sunki, nekitaip yra ir su šiuo kliubu, bet gerų norų nestingant, viskas ateityje bus nugalėta. Tik ką kliubui susitvėrus, žmonės ėmė klausinėti, kokios pkraipos šis kliubas bus: katalikiškas, socialistiškas, bolševikiškas ar kitokis "ikas", nes mat kiekvienos pažiuros asmuo norėtų matyt savo pusėje, bet taip nėra ir nereikėtų daleist, kad ateityje butų.

Studentų organizacija — ne politinė.

Nes studentų kliubas nėra politinis, ir nepriklausąs jokiai partijai, kuri pažabojusi galėtų vairuoti kaip tinkama. Kliubas yra nepartinis, sutvertas ant tautiškų motyvų, kad darbuotis tautinei idejai, del savo tautiečių, jaunimo ir savo labo. Mus šukis jaunime turėtų buti tautinė demokratinė idealogija, kuria vadovaudamies drąsiai eidami pirmyn patys, plačiai domėdamiesi ir kituose jaunuose sąmonindami tautinę ideją, skindami dygiuotus takus prie skaistesnės ateities. Patys turėdami progą šviestis, neškime ir kitiems šviesos švyturį, kurie mus dabar nesupranta, nes nežinės ir tamsos šydas dengia jų akis nuo tiesos ir šviesos spindulių.

O Pittsburgh'o visuomenė turėtų paremti ir padėt tame kilniame studentijos darbe, kad ji galėtų plėtot savo spėkas, paliekant garbę ir užsitikėjimą ne tik pittsburghiečiams, bet ir tolimesniųjų kolonijų vientaučiams.

Remkime juos!

Todel visiems Pittsburgh'o ir apylinkės studentams vertėtų prisirašyti prie kliubo kaip yra kvietusi organizatorė p-lė Milda Virbickiutė per laikraščius. Gal šie sunkųs metai nevieną jaunuolį-ę sulaikys nuo mokslo, bet nsusilaikykime nuo aktyvaus veikimo studentų kliube, kol vėl aplinkybės ir laikas leis tęsti studijas ir planingą viekimą kliube. Juk senai šie žodžiai skamba: "vienas žodis ne šneka, vienas vyras netalka, bet kai du stos, visados daug daugiau padarys." Tat jaunime, studioze, stokime petys petin prie kliubo, kad suvienytom jėgom galėtume atsiekti tos skaidrios ateities, iš kurios galėtų pasidžiaugti ir pasinaudoti mus tėvai, vientaučiai ir tėvynė Lietuva. Tat prie darbo, vienybės, — pirmyn!...

—X—as.

Redakcijos Atsakymai.

Dr. J. Stanilovaičiui-Stanelow, Waterbury Conn.

Tamstos prisiųstą korespondenciją apie SLA. suvažiavimą New Haven, Conn. truputi pavėlavo.

Pereitam "Sandaros" numery jau tilpo apie tai svarbesnės žinios.

Policijos Konferencija

Paryžiuje įvyko pasaulinė Policijos konferencija. Joje buvo apkalbėta kooperavimas tarp įvairių šalių policijos kovoje su baltą vergiją, narko tikų šmogelių ir kriminalis prasižengimais. Iš Amerikos konferencijoje dalyvayje 36 delegatai. Lietuva berods joje ir dalyvauja.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Skaitykite SANDARĄ

"SANDARA" tai veidrodis Amerikos lietuvių gyvenimo, tai vienatinis demokratiškas, tautiškas, liberališkas laikraštis. "Sandarą" leidžia jau per 17 metų Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri daug prisidėjo prie Amerikos lietuvių geresnio gyvenimo, taipgi daug prisidėjo ir prie Lietuvos Nepriklausomybės iškovojimo.

"SANDAROJE" rašo ir bendradarbiauja geriausios Amerikos lietuvių jėgos, taipgi turi korespondentų ir rašytojų iš Lietuvos, Vokietijos, Francijos, Pietų Amerikos respublikų ir k.

Jei dar neskaitote **"SANDAROS,"** tai išsirašykite ir apturėję kas savaite džiaugsitės su jos žiniomis, pranešimais, visais straipsniais ir tt.

"SANDARA" kainuoja metams tik $2.00. Įdėkite į lašką du doleriu, užrašykite "Sandaros" adresą ir nunešę į paštą užregistruokite. Jeigu turite Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai nukirpkite kuponą už 1930 m., arba už 1931 metus ir atsiųskite "Sandarai," tai gausite "Sandarą" per metus ir dar priedo už 50c. knygų. O jei prisiųsite **Penkis dolerius** pinigais arba kuponais, tai "Sandarą" gausite per tris (3) metus. Į Lietuvą "Sandara" metams $3.00.

Visada rašykite šiuo adresu:

"Sandara"

3236 South Halsted Street, Chicago,

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakorčių

AGENTURĄ

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokartes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) $177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką $150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo taksų $5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių taksų $8.00

Šis nupiginimas tęsis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpiučio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lieutvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarimus suteikiame laiškais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency

3236 S. Halsted St. Chicago, Ill.

K. ŠIDLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės:

373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.

120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4387

PETER BROTHERS

COAL, WOOD & LUMBER

Geras Patarnavimas

161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ

Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:

25o Broadway So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

SLA. 6-to Apskričio Konferencija.

Gero upo netruko, tik mažai nutarimų.

Pereitam sekmadieny įvyko SLA. 6-to apsk. konferencija, kurioj dalyvavo virš 50 delegatų nuo visos apielinkės kuopų.

Buvo manoma, kad šioj konferencijoj iškils kas tai nepaprasto. Paskalai ėjo, jog tuli atstovai žada pasiulyti kandidatus į SLA. Pildomą Tarybą. Bet niekas nieko neprasitarė; tur but permažai turėta laiko.

Iš raportų paaiškėjo, kad apskričio iždas sumoje 161 doleris, užsidarė sykiu su banku. Labai gaila, kad tik mažą dalį beišgausim. Klaida padaryta, kad pinigai buvo ne lietuvių banke, kuris yra čia pat pašonėj.

Nežiurint į šią aplinkybę, atstovų upas buvo linksmas. Kuomet du jubilejaus komisijos nariai — p. Stungis ir p. Zalatoris rezignavo, tai susirinkimas juos vėl išrinko į tas vietas. "Pradėjot darbą, tai ir baigkit", buvo griežtas paliepimas.

Po mitingo, kaip paprastai, užkandžiavom ir draugiškai kalbėjomės.

—Delegatas.

MUSŲ SAVI REIKALAI

Netikėtai sulaukusi šaltesnio rudens oro "Sandaros" Centro Valdyba turėjo savo posėdį, kuriame buvo apsvarstyta daug naudingų visos mušų organizacijos ir vietinių reikalų.

Kadangi musų principuose randame paragrafą (ketvirtas), kuriame pasakyta, kad Centras kiekvienais metais skelbs kulturos mėnesį, šis spalio mėn. ir bus paskirta tuo kulturos mėnesiu. Per visą tą laiką kuopos privalo rengti viešus vakarus, koncertus, prirašinėti naujus narius, darbuotis savo organizacijai ir skelbti apšvietą.

Centras bandys įvykinti vieną seimo nutarimų, liečiančių Sandariečių skyriaus įsteigimą. Kiekvienas narys ir kuopos valdybos galės ten rašyti iš savo darbuotės. Mes tą skyrių pavadinsime "Musų Visų Reikalai".

Todel prašau visų narių bei kuopų valdybų rašyti į skyrių apie reikalus savo iš darbuotės, apie savo narius ir visus kitus reikalus. Taigi, visi į darbą.

Dabar Chicagoje eina narių Rėmėjų prirašinėjimo vajus, kurių biografijos su atvaizdais bus patalpintos į Amžiną Knygą. Butų geistina, kad ir kitų kolonijų veikėjai pasidarbuotų tame reikalų.

P. Daniušis Atitaiso "Naujienų" Neteisybę

Šmeižtai ant p. Pivaruno nesą teisingi.

Net per kelius numerius "Naujienos" rašinėjo buk Pittsburgh'o veikėjas p. Pivarunas ne tik tapo fašistu, bet norėjo deportuoti valst. liaud. atstovą Povilą Daniušį, kad pasak "N." "Smetonos činauninkai p. Daniušį vėl butų jie galėję padėti į Varnius arba prie sienos pastatyti." Panašių šmeižtų ant p. Pivaruną prirašyta net kelios špaltos.

Kadangi p. Pivarunas yra žymus sandariečių veikėjas ir buvo net statomas į SLA. iždininkus, tai Sandara trumpai pastebėjo, jog panašus užmetimai p. Pivarunui, mažų mažiausiai nėra teisingi. "Naujienos" yra įpratusios skleisti įvairias sensacijas ir jomis beveik ir gyvena.

Ką sako pats p. Deniušis

Bet štai šiomis dienomis Chicagon atvyksta pats p Deniušis, sykiu su p. Pivarunu. Ne tik, kad tie du "priešai" nesipyksta, bet gražiuoju sugyvena ir abudu lygiai nusisskundė "Naujienų" taktika.

Noredami patikrinti dalykų stovį, mes kreipiemes į patį p. Deniušį tokiais klausimais:

"Naujienose, buvo pranešta, kad Pittsburgho p. Pivarunas buk įskundęs Tamstą imigracijos valdžiai išdeportavimui į Lietuvą Smetonos rankosna. Ar Tamsta sutinki su tuo "N" pranešimu?

—Ne, aš nesutinku. Mane kas tai buvo įskundęs, bet neturiu jokio pamato manyti, kad tai buk padaręs p. Pivarunas.

—Kokie Tamstos santykiai su p. Pivarunu?

— Prieš jį nieko neturiu. Matot, sykiu atvykom iš Pittsburgh'o ir dabar apsistojom Chicagoj.

— Koks gali buti "Naujienų" tikslas rašant tokias sensacijas?

— Pakenkti p. Pivaruno bizniui; žeminti jį visuomenės akyse kaip viešojo lietuvių gyvenimo dalyvį.

Tai taip sprogo didysis "N." burbulas prieš Pittsburgh'o sandariečius.

—Rep.

Suv. Valstijų Pašto Pranešimas.

Kodel žuna laiškai

Chicagoje yra du svarbiausi kraustymosi sezonai: gegužės ir spalio mėnesiai.

Pernykščiais metais, virš pusė milijono adresų buvo permainyta Chicagos pašto sąrašuose, anot pašto viršininko Arturo C. Leuderio. Bet kiekvienais metais atsiranda tukstančiai persikrausčiusių žmonių, kurie nepraneša paštui savo naujų adresų ir vien delto didelis skaičius pirmos klasos siuntinių nebuvo priduoti adresatui ir kruvos laikraščių ir žurnalų buvo siuntėjams grąžinta arba sunaikinta.

Jeigu persikraustote, tuojau neatideliodami praneškite apie tai pašto įstaigoms, priduodami savo senąjį ir naująjį adresą. Formas tam galite gauti nuo savo laikšnešio. Paprastas laiškas ar atvirutė galima taip pat vartoti. Gyvenantieji prie šeimynų, be savo vardo ant gaunamųjų laiškų privalo visuomet ant vo ko turėti ir šeimynos pavardę, kurį randasi ant pašto dežutės.

Laikraščių ir žurnalų prenumeratoriai tuojau po persikraustymo, privalo apie tai pranešti leidėjams, kad numeriai nežutų ir nesivėlintų. Visuose tokiuose atvėjuose, apart naujojo adreso, reikia priduoti ir senąjį.

Dr. M. Vinikas Sutinka Kandidatuoti į SLA Sek.

Tautiniai nusistačiusieji S. L. A. veikėjai Chicagoj, parašė Dr. M. J. Vinikui laišką prašant apsiimti į Pildomą Tarybą. Atsakymas buvo gautas ir jis skamba sekamai:

"Reikale mano nominavimo į SLA. Pildomosios Tarybos kandidatus į sekretoriaus vietą, tai turiu tik tiek pasakyti, kad aš mielai sutiksiu jeigu tik SLA. nariai ras mano tarnavimą pageidaujamu. SLA. 36 kp. ačiuoju už parodytą pasitikėjimą svarstant mano kandidaturą į kalbamą vietą."

Nėra reikalo aiškinti, kad Dr. Vinikas yra vienas ir tinkamiausių kandidatų į SLA. Pildomą Tarybą.

—36 kp. narys.

VISI DEJUOJA.

Keliatas dejuoja, kad ištikro neturi darbo ir sunku pragyventi, o daugumas dejuoja iš pripratimo, ir paklausus — "Ar dirbi?" — "Taip" atsako. "O kodel dejuoji?" Tai vėl atsako —Kad visi dejuoja. Ir matomai daugiausia yra dejuojančių kuriems niekas nesopa. Ar nebutų geriau, jeigu vietoj dejuoti ir bereikalo vienas kitam skųstis, kad apsvarsčius sveiku protu ir nusistatę, kad taip nėra baisu kaip kad vienas kitą gązdina, pradėtų ramiau gyvenimą vesti?

Teisingai, Cleveland'o laikuose taip pat buvo bedarbė ir buvo blogi laikai, bet žmonės taip nėdejavo, kaip dabar kad dejuoja, tiktai žiurėjo, kad neturėdamas darbo, gauti ką padirbti. Bandė pagelbėti vienas kitam, reikale paskolinti ir rėmė savuosius nors tuosyk mažai lietuvių te buvo Amerikoje.

O dabar tai per automobilius praeiti negalima, nei ant gatvių, nei ant kelių. Visi važinėja, baliavoja, linksminasi ir dejuoja.

Lietuviai turėtų nepamiršti, kad daugumas iš jų išsižadėdėję savųjų, o ypač jaunimas, skubinasi sukišti savo centelius į didmiestį, kur ateityje, reikalui prisiėjus, ar biznyje, ar perkant nuosavybę negalės gauti nei vieno cento pasisko lint.

Žinoma, taip elgiasi daugelis lietuvių ne iš bėdos, tiktai iš užvydo saviemsiems ir iš mandrumo — su jais šiandie susikalbėti negalima ir jokių patarimų jie nereikalauja.

Gerbiamieji, neužmirškime, kad mes esame LIETUVIAI, kurie lig šioliai, turi gerą vardą ir mums nereikėtų sekti įsikibus į kieno nors skverną ir ieškoti svetimų dievų, bet mes visados galime atlikti visus savo reikalus tarpe savųjų ir per savuosius.

—Tautietis.

Saugu siųsti pinigus per musų įstaigą.
15 metų nei vienas centas nežuvo.
Važiuojant Lietuvon, teisingas patarnavimas.
Perkame Lietuvos Paskolos Bonus ir mokame $40.00 už $50.00 ir $80.00 už $100.00 — Cash.
Atsilankyk ypatiškai arba prisiųsk per paštą, apdraustame laiške.

John J. Zolp
4559 S. Paulina St.
CHICAGO, ILL.

IŠPARDAVIMAS
Pianu ir Radio
— U Ž —
Mažiauses Kainas Visam Žmogaus Gyvenime

Upright pianai, vartoti, pilnai geri del mokinimos, tik po
$20

Player pianai, vartoti, grajina gerai, tik po
$45

Radios, pilnai įrengti dailiuose kabinetuose, verti iki $125.00 po
$29

Kombinacijos radio su gramafonu, Naujos Mados, gerųjų išdirbysčių tik po
$75

Didelis Pasirinkimas
Lengvus Išmokėjimai
Didžiausios Krautuvės

Peoples Furniture Co.
KRAUTUVĖS
4177-83 Archer Ave
Lafayette 3171
2536-40 W. 63-rd St.
Hemlock 8400
Chicago, Ill.

O Vilniaus Neužmiršk Lietuvi!

Tokiu Tai Obalsiu Vilniaus Vadavimo Kom. Chicagoje Rengia šiuose metuose svarbią iškilmę

VILNIAUS DIENA

Kuri Įvyks

Seredoj

Spalio-October 7 d.
1931

LIET. AUDITORIJOJ
3133 So. Halsted St.

Pradžia 7:30 val. vak. **Įžanga 25c. ypatai**

Programe dalyvauja žymiausi dainininkai, artistai ir įdomus kalbėtojai.

Mes kreipiamės į geros širdies lietuvius pagelbėti V. V. K-tui atsiekti užbriežto tikslo – surengti gražų ir skaitlingą mitingą, pašvęstą sostinės vadavimo idejai.

Gal but kaikurie pamiršo pirmesnius pažadus kovoti už Vilnių; kiti gal neteko vilties ir pasidavė apatijai ir neturi pakankamai drąsos plaukti prieš sriovę arba ginti teisingumo principą, kuomet politiniai grobikai laikinai paėmė viršų. Bet mums, lietuviams, kito išėjimo nėra, kaip tęsti kovą ištisu frontu, iki galutino laimėjimo.

Trečiadienio vakare, Spalio 7 dieną, turėsim progos užgirsti puikią programą, kurią tik Vilniaus Vadavimo Komitetas sugeba patiekti.

Daugelis Chicagos lietuvių draugijų ir organizacijų nutarė dirbti su mumis išvienc. Nors įžanga vos 25 centai, bet jeigu liktų pelnc, jis bus pasiųstas Vilniaus liet. labdaringoms įstaigoms.

Visus Kviečia Vilniaus Vadavimo Komitetas.

Dalyvaukim Vilniaus Dienos Iškilmese

Seredo, Spalio 7 d., Lietuvių Auditorijoj Ruošiama Didelė Programa

SUTIKO DALYVAUTI UKRAINIEČIŲ ŠOKĖJAI IR DAINININKAI.

Vilniaus Dienos tikslas yra aiškus kiekvienam lietuviui. Tai metinė musų protesto diena prieš neteisingą pagrobimą nuo Lietuvos josios istorinės sostinės. Tegul pasaulis žino, kad mes atsisakom pripažinti Želigowskio smurtą ir reikalaujam naujo Vilniaus klausimo peržiurėjimo.

Taigi ateinančiam trečiadieny, Spalio 7 d. Lietuvių Auditorijoj įvyksta svarbus susirinkimas, kuriame bus dar sykį pakeltas balsas prieš Vilniaus okupaciją.

Keliatas kalbėtojų: "Sandaros" red. M. Vaidyla, Dr. A. Zimontas, Adv. K. Gugis, Dr. Graičiunas trumpai, bet vaizdžiai nupieš okupuoto krašto padėti.

Muzikalę programą išpildys vietos lietuvių chorai, Jaunoji Birutė, "Kulturos" Ratelis, šokėja p-lė Aldona Narvidaitė, pianistė B. Briedžiutė. Taipgi žada buti ir komp. A. Vanagaitis ir daugelis kitų.

Ukrainiečiai atsiunčia savo geriausias spėkas — chorą ir baletą, kuriam vadovauja pasauliniai pagarsėjęs Vasil Auramenko, ne sykį pasirodęs su savo trupe Metropolitan Operoj, New Yorke. Jie tuomi pareikš bendrą frontą prieš lenkus ir priespaudą.

Takie tai bendri bruožai rengiamos ateinančioj seredoj Vilniaus Dienos. Kiekvienas Chicagos lietuvis privalėtų dalyvauti ir paremti musų kovą už Vilnių.

VILNIAUS VADAVIMO KOMITETAS.

Ukrainiečiai Svečiai Vilniaus Dienoj.

Garsus kardų šokis, kurį išpildys p. Avramenko grupė, Seredoj Spalio 7 dieną, Lietuvių Auditorijoje.

Begalo gyvas ukrainiiečių šokis Hrechanyki, su dainom ir muzika. Taipgi bus Vilniaus Dienos programoj.

P-s S. Gegužis Nominuojamas į SLA Prezidentus.

Dr. M. Vinikas į sekretorius.

Pereitam penktadieni, Lietuvių Auditorijoj įvyko SLA. veikėjų Chicagoj susirinkimas, kurį sukvietė SLA. 36 kp. valdyba pasitarimui apie ateinančias komisijas į Pildomą Tarybą.

Dalyvavo virš 40 asmenų, t. y. penkis kart daugiau negu tame mitinge, kuri sukvietė kairesnės srovės vadai pasirinkdami So. Bostono advokatą.

P-nas A. Zalatorius pradėjo mitingą, trumpai paaiškindamas jo tikslą. Priėjus prie pačių nominacijų žodį paima p. A. Micevičius ir perstato į prezidentus p. Gegužį, kaipo tinkamiausį ir daugiausiai pasižymėjusį SLA. narį. P-no A. Micevičiaus kalba buvo gan įspudinga. Kaip senas kareivis per daugelį metų ištikimas savo vadui, jis pareiškė, jog kiti kandidatai toli gražu negali prilygti p. Gegužiui.

Tą patį maž daug kalbėjo ir kiti. Balsuojant p. Gegužis gavo visus balsus, apart trijų, kurie teko Dr. Graičunui.

Išrišus šį svarbiausį klausimą, tolesnės nominacijos ėjo daug skubiau.

Į vice-prezidentus nuskirta:
A. Zalatorius
P. Birštonas
P. Živatkauskas

Į sekretorius:
Dr. M. J. Vinikas
B. Varašius

Į iždininkus:
Adv. K. Gugis
Adv. N. Rastenis

Į iždo globėjus:
Pr. Pikšris
P-lė Rauktytė
St. Mockus.

Į daktarus kvotėjus
Dr. Klimas
Dr. Jonikaitis.

Tokis tai yra Chicagos tautinių SLA. narių "sleitas". Beabejo, laikui bėgant įvyks maži pakeitimai, bet svarbiausios ypatos, beabejo, pasiliks.

Kodel nominuotas p. St. Gegužis?

Gal kaikurie stebėsis tokiu drąsiu chicagiečių žingsniu nominuojant p. Gegužį, kurį tam tikros srovės ir laikraštalatoriaus, J. Šolio ir M. Vaidylos. Šiai komisijai teks nemažai susirašinėti ir pasitarti su kitoms kolonijoms.

—Dalyvis.

BRIDGEPORT

Vieną puikiausiai išdabintų krautuvės langų turi Bridgeport Clothing Store. Puikus moterų ir vyrų siutai, topkotai, marškiniai, tik akį traukia ir žiemos kainos viliote vilioja praeivius šį tą pasipirkti. Matyt, p. J. Petrauskas nori truputi uždirbt pigiai parduoti ir turėti kuo daugiau siai pirkėjų, kuriems visuomet butų suteikiamas malonus ir mandagus patarnavimas. Krautuvė randasi 3312 So. Halsted St.

DAIN. ST. RIMKUS TAPO ŠEIMYNOS ŽMOGUM.

Yr kalbama, jog artistai mėgsta laisvą gyvenimą. Bet žinomas dainininkas p. St. Rimkus atsisakė tą pripažinti ir pabaigoj pereito mėnesio įžengė į stoną moterystės.

Jis apsivedė su jauna ir gražia Edith Griniute, kuri dirbo p. Budriko krautuvėj. Laimingo gyvnimo.

—Draugas.

Antanas Stankus Naujam Biznyje.

Buvęs ilgus metus valgomų daiktų krautuvė, skirtingose dalyse Chicagoj — kaip tai, Marquette Park, Brighton Park, Bridgeporte ir tt., rengiasi atidaryti naują biznį—gasolino stotį, ant 65-tos ir Cicero Ae.

Jau pastatytas gražus namas ir jau baigiamas vidus, kuriame tilps Lunch Room, ofisas ir automobiliams tepti stotis. Kontraktorius Matas Zizas, sako, kad tuojaus darbas jau bus baigtas ir biznis pradėtas. G.

Vidurių Vaistai, Kurius Išgirti Truksta Žodžių.

"Chicago, Gegužio 18 d., Niekuomet nebuvau ėmusi man tiek daug pagelbėjusių vaistų, kaip

TRINERIO KARTUSIS VYNAS

Negaliu jo užtektinai išgirti, tai ištikro geriausi vaistai viduriams. Jusų Mrs. E. Steider". Dabartiniais sunkiais laikais, žmonės yra atsargus ką jie perka. Nuolat didėjantis reikalavimas Trinerio Kartaus Vyno reiškia, kad jie įsitikino į jo neabejotiną gerumą. Jis neturi sau lygių vidurių užkietėjusių gydyti, blogam apetitui pataisyti, blogam viškinimui, galvos skaudėjimui, nemigui ir panašiems vidurių negalumams. Galite vyną gauti visose vaistinėse, dideliuose ar mažuose buteliuose. Jeigu negalite jo gaut savo apylinkėse, rašykite į Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

The Bridgeport Knitting Shop

Neria plonus ir storu vilnonius svederius del vyrų, moterų, mergaičių ir vaikų.

Parduoda vilnones gijas del įvairių nerinių. Vilnonės materijos del kelinių vyrams ir vaikams dideliam paskyrime. Mes parduodam žemom kainom idant galėtumet sutaupyti nuo 75% iki 100%.

Neriam vilnones pančiakas del moterų ir vyrų. Taisom senus sveterius.

F. SELEMONAVIČIA

504 W. 33rd St., netoli nuo Normal Ave. Tel. Vic.3486

Atdara dienomis ir vakarais.

Chicagos miestas jokiu budu negali suvaldyti įvairių gengsterių bei plėšikų, nežiurint į visokias pastangas kaip nors jų atsikratyti.

Paskutiniu laiku miesto administracija nustatė, kad policijos viršininkas Alcock nesąs užtenkamai griežtas įvairiems visuomenės priešams ir pašalino jį.

Beethoveno Muzikos Konservatorija.

Pilnas ir nuoseklus mokymas piano, vargonų, griežti smuiku, violenčele, skambinti mandoliną, gitarą ir tt. groti kornetą, tramboną, klerinetą, saxophonu ir tt. Moko patyrę mokytojai. Pamokos teikiamos dieną ir vakare. Gera proga įsigyti diplomai, medaliai ir kitoki garbės pažymiai. 3259 S. Halsted St. Chicago. Tel. Victory 1404.

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampas Halsed St.
Valandos: nuo 10—4, nuo 6iki 8
Nedėliomis nuo 10 iki 12.

BAGDONAS BROS.
Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — musų darbas užtikrintas.
PRISTATOM ANGLIS
Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo į bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:
3244 So. Halsted St.,
Tel. Calumet 3399
Res. 828 W. 34th Place
Tel. Yards 3408

CHERATONE GYDUOLĖS
Vidurių užkietėjimo priešas
Įvairių daržovių mišinys, kuris išvalo ir pataiso vidurius. Šis vaistas išvalydamas vidurius pataiso apetitą. Jis yra ekomenduojamas del kepenų pairimo, geltlėgės ir tulžies sugedimo. Garantuojama pa uosavimą arba sugrąžiname pinigus.
CHEROKEE MEDICINE CO.
2110 S. Halsted St., Chicago.
REIKALINGI AGENTAI
KUPONAS:
Prašau prisiųsti man iš anksto apmokėtą $2.50 Butelį
75 c. Butelį Reguliario didumo
Mėginimo didumo
Pavardė.....
Adresas .....
Miestas..... vals.....

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

Universal Restaurant
Visuomet gausi šviežius ir skaniai pagamintus valgius.
750 West 31st Street.
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS, Sav.

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

S. D. LACHAVICZ
LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Mieste Ofisas 77 W. Washington st. Room 1502 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos — 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331—0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Phone Hemlock 2061
DR JOSEPH KELLA
DENTISTAS
Gas Extraction
6558 South Western Avenue
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12.

Rez. Phone Grovehill 1321
Ofiso Tel. Lafayette 4180
Dr. Vincent C. Steele
DENTISTAS
4180 Acher Av., šale Midland Bank
Valandos: 10 iki 12 A. M., 1 iki 5 P. M., 6 iki 8 P. M.

Dr Suzan A. Slakis
Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų
4145 Archer Ave.
Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet
Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395

Ofiso ir Rezidencijos
Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASH
756 West 35th St.
(kampas 35-tos ir S. Halsted St.)
Ofiso valandos:
nuo 1 iki3, nuo 6:30 iki 8:30
Nedėliomis pagal sutartį

A. L. Davidonis, M. D.
4910 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Kenwood 5107
Valandos:
Nuo 9 iki 11 valandai ryto;
Nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshfield Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2417 West 63rd Street
(arti Western Ave.)

Tel. Victory 3687
DR. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 3133 South Halsted Street
Valandos:
Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.
Res.: **6504 South Artesian Avenue**
Phone Hemlock 2374
Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.
Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA
Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Perkėlė savo abu ofisų į naują vietą
po numeriu
4645 So. Ashland Ave.
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namai **6641 So. Albany Ave.**
Tel.: Prospect 1930

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3147 South Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 v. dienos ir
nuo 2 iki 9 val. vakare.

Phone Victory [illegible]88
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5914 ir 5913
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street.
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENJAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Canal 2118
Ofiso valandos nuo [illegible] iki 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1900 So. Halsted Street
Rezidencija:
4193 Archer Avenue
Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų.
Norintieji mus yti vieš[illegible]
pašaukite telefonu
Phone Lafayette [illegible]